System Ochrony Zrzeszenia BPS

Bank Spółdzielczy w Pszczynie
43-200 Pszczyna Rynek 6

ROK ZAŁOŻENIA 1907

www.bspszczyna.pl e-mail: bspszczyna@bspszczyna.pl tel. 32 210 36 39, 32 210 35 91

INFORMACJA DOTYCZĄCA ADEKWATNOŚCI KAPITAŁOWEJ BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W PSZCZYNIE NA DZIEŃ 31-12-2017r.

SPIS TREŚCI

1. **INFORMACJE OGÓLNE** 4
2. CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM 5
2.1 Strategia i procesy zarządzania ryzykiem 5
2.2 Struktura i organizacja zarządzania ryzykiem, w tym informacja na temat jej uprawnień i statutu lub innych rozwiązań w tym względzie 8
2.3 Zakres i charakter systemów raportowania i pomiaru ryzyka 11
2.4 Strategia w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka 12
2.5 Oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem 13
2.6 Oświadczenie na temat ryzyka 13
2.7 Informacje w zakresie zasad zarządzania 13
3. ZAKRES STOSOWANIA 14
4. FUNDUSZE WŁASNE 14
5. WYMOGI KAPITAŁOWE 15
5.1 Minimalne wymogi kapitałowe 18
5.2 Dodatkowe wymogi kapitałowe 18
6. EKSPOZYCJA NA RYZYKO KREDYTOWE KONTRAHENTA 20
7. BUFORY KAPITAŁOWE 20
8. WSKAŹNIKI GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO 20
9. KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO 21
9.1 Stosowane w rachunkowości definicje pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości 21
9.2 Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego 21
9.3 Całkowita kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnia kwota ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji 23
9.4 Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach 24
9.5 Rozkład ekspozycji w zależności od branży lub typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach 24
9.6 Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorię ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach . 26
9.7 Podział na istotne branże lub typy kontrahenta – kwoty 28
9.8 Uzgodnienie zmian korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości 29
10. AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ 29
11.KORZYSTANIE Z ECAI 30
12.EKSPOZYCJA NA RYZYKO RYNKOWE 30
13.EKSPOZYCJA NA RYZYKO OPERACYJNE 30
14.EKSPOZYCJE W PAPIERACH KAPITAŁOWYCH NIEUWZGLĘDNIONYCH W PORTFELU HANDLOWYM 32

15.EKSPOZYCJA NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPISANE POZYCJOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM 33
15.1 Charakter ryzyka stopy procentowej i zasadnicze założenia oraz częstotliwość pomiarów ryzyka stopy procentowej 33
15.2 Wahania w zakresie zysku, wartości gospodarczej lub innego wskaźnika używanego do oceny skutków szokowych zmian (wzrostów lub spadków) stóp procentowych 35
16.EKSPOZYCJA NA POZYCJE SEKURYTYZACYJNE 35
17.POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ 35
18.DŹWIGNIA FINANSOWA 38
19.WYMOGI INFORMACYJNE NA TEMAT RYZYKA PŁYNNOŚCI 38

Załącznik nr 1 - Oświadczenie Zarządu Banku na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem

Załącznik nr 2 - Oświadczenie Zarządu Banku na temat profilu ryzyka w Banku Spółdzielczym w Pszczynie

Niniejszy dokument stanowi dokumentację polityki Banku w zakresie informacji ujawnianych zgodnie z przepisami:

- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych) wraz z rozporządzeniami wykonawczymi,
- Ustawy Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997r. z późn. zm. w zakresie spełnienia wymogów art. 111 i 111a,
- uchwał i rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego odnoszących się do zakresu informacji podlegających ogłaszaniu.

Informacje przeznaczone są dla uczestników rynku, a także innych podmiotów bądź osób zainteresowanych zakresem ogłaszanych informacji.

W niniejszym dokumencie Bank prezentuje i ogłasza w sposób dostępny jakościowe i ilościowe informacje dotyczące zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, funduszy własnych – uznanego kapitału Banku, adekwatności kapitałowej, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji. Informacje według stanu na ostatni dzień roku kalendarzowego prezentowane są w cyklach rocznych.

Niniejsza informacja dostępna jest:

1) w formie papierowej w sekretariacie Centrali Banku w Pszczynie ul. Rynek 6 w każdy poniedziałek, w godzinach od 8.00 do 13.00,
2) w formie elektronicznej – na stronie internetowej Banku http://www.bspszczyna.pl.

1. INFORMACJE OGÓLNE

- Bank Spółdzielczy w Pszczynie z siedzibą w Pszczynie przy ul. Rynek 6, 43-200 Pszczyna wpisany jest do rejestru prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Katowicach VIII Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000113869. Bank oznakowany jest numerem REGON 000496780, numerem NIP 638-000-51-12 oraz numerem kodu bankowego 84480004.
- Bank zrzeszony jest w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A, z którym została zawarta umowa zrzeszenia w dniu 25-03-2002r.
- W okresie sprawozdawczym Bank był w trakcie procedowania do przystąpienia do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Nadzwyczajne Zebranie Przedstawicieli Banku Spółdzielczego w Pszczynie w dniu 16 listopada 2017r. wyraziło zgodę na przystąpienie Banku Spółdzielczego w Pszczynie do Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS SA podejmując Uchwałę nr 2/2017, tj. systemu ochrony, o którym mowa w art. 22b ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, utworzonego przez banki spółdzielcze zrzeszone z Bankiem BPS S.A. i Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. Zarząd Banku, realizując decyzję Zebrania Przedstawicieli, w dniu 07 grudnia 2017r. podpisał deklarację przystąpienia do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS oraz złożył oświadczenie o wyrażeniu woli przystąpienia do Umowy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. W dniu 19 czerwca 2018r. Zarząd Banku podpisał umowę Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS i z tym dniem jest pełnoprawnym członkiem Spółdzielni.
- Obsługę informatyczną systemu operacyjnego Banku zapewnia Firma SOFTNET Sp. z o.o. Systemy Bankowe z siedzibą w Krakowie.

- Bank działa na terenie województwa śląskiego oraz powiatu oświęcimskiego wchodzącego w skład województwa małopolskiego.
- W 2017 roku Bank Spółdzielczy w Pszczynie prowadził działalność operacyjną w ramach komórek organizacyjnych zlokalizowanych w niżej wymienionych placówkach:

Miejscowość	**Adres**	**Rodzaj placówki / usługi**
Pszczyna	ul. Rynek 6	CENTRALA
Pszczyna	ul. Dobrawy 4	Punkt Kasowy, wpłatomat, bankomat
	ul. 3-go Maja 4	Punkt Kasowy
	ul. 3-go Maja 10	Punkt Kasowy
Kobiór	ul. Kobiórska 5	Punkt Kasowy, bankomat
Goczałkowice Zdrój	ul. Szkolna 13	Punkt Kasowy, bankomat
Czarków	ul. Doświadczalna 1	bankomat

Działalność operacyjna prowadzona była również za pośrednictwem elektronicznych kanałów dostępu.

- Bank Spółdzielczy w Pszczynie nie należy do banków istotnych systemowo, stosuje Polskie Standardy Rachunkowości. Wszelkie dodatkowe informacje podlegające ujawnieniu w myśl międzynarodowych standardów rachunkowości nie dotyczą Banku.
- Informacja o charakterze ilościowym i jakościowym dotyczące adekwatności kapitałowej Bank udostępnia osobom zewnętrznym, w szczególności klientom oraz uczestnikom rynku finansowego z częstotliwością roczną w terminie pokrywającym się z terminem publikacji sprawozdań finansowych. Zebranie Przedstawicieli, na którym zatwierdzono roczne sprawozdanie finansowe odbyło się 21 czerwca 2018r.
- Bank w ramach niniejszej Informacji nie odstąpił od ujawnienia jakichkolwiek informacji, które uznałby za nieistotne, zastrzeżone lub poufne.
- Informacje ujęte w niniejszym dokumencie prezentowane są za okres od 01.01.2017r. do 31.12.2017r. (wg stanu na koniec 2017r.).

2. CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM (art.435 CRR)

2.1 Strategia i procesy zarządzania ryzykiem (art. 435.1.a)

- Działalność bankowa obciążona jest wieloma rodzajami ryzyka, którego podejmowanie zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych.
- Bank Spółdzielczy w Pszczynie podejmuje działania służące skutecznemu zarządzaniu ryzykiem występującym w jego działalności. Poprzez opracowanie, wdrożenie i systematyczne udoskonalanie adekwatnego i skutecznego systemu zarządzania ryzykiem, Bank dąży do utrzymania racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.
- W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, realizowany na podstawie wewnętrznych strategii, polityk i innych procedur, które podlegają regularnej weryfikacji w celu ich dostosowania do zmian profilu ryzyka Banku i otoczenia gospodarczego, w którym Bank

działa. Proces ten dotyczy identyfikacji, pomiaru, oceny, monitorowania, raportowania i kontroli ryzyka, opracowany w formie pisemnej, zatwierdzony przez organy zarządzające Banku.

- Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest na podstawie zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą i wprowadzonych przez Zarząd Banku:
  1. Strategii rozwoju Banku Spółdzielczego w Pszczynie na lata 2016 – 2020;
  2. Strategii zarządzania ryzykami w Banku Spółdzielczym w Pszczynie na lata 2017 – 2019;
  3. Polityk dotyczących zarządzania poszczególnymi ryzykami;
  4. Planu finansowego na rok 2017, ze szczególną uwagą nakierowaną na działania zapewniające spełnienie zewnętrznych wymogów regulacyjnych dotyczących ostrożnego zarządzania ryzykiem.
- Strategia określa cele strategiczne dotyczące zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyk, definiuje również apetyt na ryzyko, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka, jaki Bank może ponieść w zakresie każdego ryzyka uznanego za istotne. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.
- Strategia zarządzania ryzykami w Banku Spółdzielczym jest powiązana z innymi regulacjami o charakterze strategicznym. Bank sporządza w okresach rocznych Polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami, które zatwierdzane są Uchwałami Zarządu oraz Rady Nadzorczej.
- Uszczegółowieniem procedur, o których mowa powyżej są przyjęte przez Zarząd instrukcje zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, delegujące obowiązki na poziom poszczególnych komórek organizacyjnych.
- Procedury zarządzania ryzykiem podlegają przeglądowi i aktualizacji w cyklach rocznych pod względem dostosowania ich do aktualnych przepisów prawa przy uwzględnieniu zmian w skali działalności Banku oraz zmian organizacyjnych.
- Proces **zarządzania ryzykiem**, polegający na podejmowaniu decyzji dotyczących akceptowalnego poziomu ryzyka, planowaniu działań, wydawaniu rekomendacji, zaleceń, tworzeniu procedur i narzędzi wspomagających, obejmuje następujące działania:

1) identyfikacja ryzyka - polega na rozpoznaniu i określeniu aktualnych i potencjalnych źródeł zagrożeń wynikających z bieżącej i planowanej działalności Banku oraz oszacowaniu wielkości potencjalnego wpływu danego rodzaju ryzyka na sytuację finansową Banku;

2) pomiar ryzyka - definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności i dostępności danych oraz dokonanie kwantyfikacji ryzyka za pomocą ustalonych miar;

3) ocena i szacowanie ryzyka – polega w określeniu siły wpływu lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem;

4) monitorowanie ryzyka – polega na stałym nadzorze poziomu ryzyka w oparciu o przyjęte metody pomiaru ryzyka, badaniu odchyleń realizacji od prognoz lub złożonych punktów odniesienia (limity, plany, pomiary z poprzednich okresów) – monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością adekwatną do istotności danego ryzyka oraz jego zmienności;

5) raportowanie ryzyka – polega na cyklicznym informowaniu organów Banku o wynikach pomiaru ryzyka, podjętych działaniach i propozycjach działań;

6) stosowanie mechanizmów kontrolujących i ograniczających ryzyko – zidentyfikowany, zmierzony / oszacowany poziom ryzyka – polega na przyjmowaniu regulacji wewnętrznych określeniu poziomu tolerancji na ryzyko, ustalaniu wysokości limitów i wartości progowych,

wydawaniu zaleceń, podejmowaniu decyzji o wykorzystaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem.

- Bank zarządza rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne, zgodnie z obowiązującymi wewnętrznymi regulacjami zarządzania tymi rodzajami ryzyka.
- Na system zarządzania każdym rodzajem ryzyka składają się:
  1. procedury opisujące zasady zarządzania ryzykiem;
  2. identyfikacja, pomiar i monitorowanie;
  3. system limitów ograniczających ryzyko;
  4. system informacji zarządczej;
  5. odpowiednio dostosowana organizacja procesu zarządzania.
- Na podstawie przeprowadzonej analizy istotności ryzyk, uwzględniającej kryteria ilościowe i jakościowe sporządzona została mapa istotnych ryzyk.
- Przestrzeganie akceptowalnego poziomu ryzyka podlega monitorowaniu oraz raportowaniu przez komórki organizacyjne Banku zgodnie z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi. Główne cele strategiczne w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyka przedstawia poniższa tabela:

Rodzaj ryzyka	Cele strategiczne
Ryzyko kredytowe (kontrahenta, rezydualne, koncentracji)	- wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym, zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego; - budowa odpowiedniego do posiadanych Funduszy własnych (uznanego kapitału) bezpiecznego portfela kredytowego, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości; - bezwzględne przestrzeganie limitów koncentracji zaangażowań wynikających z przepisów prawa, - dokonywanie bezpiecznych inwestycji finansowych, - podejmowanie działań zabezpieczających w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela, - utrzymanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zarządzania ryzykiem kredytowym
Ryzyko operacyjne	- optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania, racjonalizację kosztów i szybką reakcję Banku na zdarzenia od niego niezależne, - wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym
Ryzyko płynności	- zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć bez konieczności poniesienia straty, - optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych, - dążenie do wzrostu stabilnych źródeł finansowania, - zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych, - podejmowanie działań w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej, - utrzymanie nadzorczych norm płynności na bezpiecznym poziomie.
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	- utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku, - zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów oprocentowanych w celu ograniczania ryzyka bazowego oraz ryzyka przeszacowania, - podejmowanie odpowiedniej polityki cenowej w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela

	kredytowego w celu wypracowania odpowiednich marż, - codzienna realizacja polityki stóp procentowej w procesie sprzedaży produktów bankowych.
Ryzyko kapitałowe	- dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności, - posiadanie minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego w roku 2017 i 2018 – 13,50%, - minimalizowanie ryzyka związanego z nadmierną dźwignią finansową, - odpowiednia organizacja i podział kompetencji w zakresie zarządzania adekwatnością kapitałową i ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej
Ryzyko braku zgodności	- efektywne przeciwdziałanie możliwościom wystąpienia naruszeń przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, - sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności, - dążenie do zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi, - dążenie i dbałość o: • wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego, • pozytywny odbiór Banku przez klientów, • przejrzystość działań Banku wobec klientów.
Ryzyko wyniku finansowego (biznesowe)	- utrzymanie stałej, niewrażliwej na zmiany otoczenia, pozycji rynkowej i ekonomicznej Banku, poprzez właściwy proces zarządzania strategicznego, monitorowania otoczenia i postępów strategii, planowania i zarządzania wynikiem finansowym, - pomiar wrażliwości Banku na zmianę czynników otoczenia i podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie wrażliwości Banku w przypadku stwierdzenia nadmiernej ekspozycji na zmianę poziomu ryzyka, wynikającą ze zmian sytuacji zewnętrznej, - osiąganie wyniku finansowego na poziomie wynikającym z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju, głównie w celu zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału.

Wszystkie ryzyka uznane za istotne posiadają pisemne procedury wewnętrzne, zgodne z obowiązującymi przepisami, tj. Rozporządzeniem CRR wraz z Rozporządzeniami Wykonawczymi UE, Ustawą Prawo Bankowe, Uchwałami i Rekomendacjami Komisji Nadzoru Finansowego.
Nadzór nad ryzykami istotnymi sprawuje Prezes Zarządu Banku.

2.2 Struktura i organizacja zarządzania ryzykiem, w tym informacja na temat jej uprawnień i statutu lub innych rozwiązań w tym względzie (art. 435.1.b)

- Obowiązujący system zarządzania ryzykiem zapewnia rozdzielenie funkcji podejmowania ryzyka oraz jego kontroli. Rozdzielenie to zostało określone w wewnętrznych przepisach Banku regulujących strukturę organizacyjną Banku oraz zakres działania poszczególnych jednostek / komórek organizacyjnych Banku.

  Organizacja zarządzania ryzykiem jest oparta o podział zadań realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych poziomach zarządzania ryzykiem:

1) zarządzanie ryzykiem na pierwszym poziomie, które stanowi bieżące zarządzanie ryzykiem przez komórki organizacyjne Banku, zapewniające właściwe stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i bieżące zapewnianie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa, a także regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi,

2) zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie, które stanowi działanie mające za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku. Obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub komórki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji, w tym komórki ds. braku zgodności,
3) zarządzanie ryzykiem na trzecim poziomie - stanowi audyt.

- Niezależność poziomów zarządzania polega na zachowaniu organizacyjnej niezależności w następujących obszarach:

1) zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie w zakresie nadzoru nad bieżącym zarządzaniem ryzykiem polegających na stosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka i ich monitorowaniu, a także realizacji procesu zarządzania ryzykiem, jest niezależne od zarządzanie ryzykiem na pierwszym poziomie,
2) działanie trzeciej linii obrony, polegające na stosowaniu mechanizmów kontrolnych, w tym w zakresie ryzyka i ich monitorowaniu jest niezależne od pierwszej i drugiej linii obrony.

Organy Banku biorą czynny udział w zarządzaniu wszystkimi rodzajami istotnego ryzyka, o których mowa w przepisach rangi ustawowej oraz w Rozporządzeniu PEiR nr 575/2013 oznacza to, regularne omawianie zagadnień ryzyka na posiedzeniach organów.

- Organy uczestniczące w systemie zarządzania ryzykiem:

Rada Nadzorcza Banku:

Dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Nadzorcza zatwierdza w Strategii rozwoju Banku ogólny poziom (profil) ryzyka Banku oraz apetyt na ryzyko określony w poszczególnych politykach.
W 2017 roku Rada Nadzorcza w oparciu o zapisy ustawy z dnia 11 maja 2017r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym powołała spośród swoich członków Komitet Audytu, który wspiera działania Rady w zakresie sprawozdawczości finansowej, systemu kontroli wewnętrznej oraz systemu zarządzania ryzykiem. Komitet Audytu w 2017 roku odbył dwa posiedzenia. W ramach Rady Nadzorczej Banku nie został utworzony odrębny komitet ds. ryzyka.
W ramach Rady Nadzorczej działa również Komisja Rewizyjna, do zadań której należy sprawowanie funkcji kontrolnej. W 2017 roku Komisja Rewizyjna odbyła pięć posiedzeń.

- **Zarząd Banku:**

Zarząd projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem operacyjnym. Zadania te realizowane są poprzez:

1) określenie bieżącej i przyszłej gotowości Banku do podejmowania ryzyka (apetytu na ryzyko), który następnie zatwierdza Rada Nadzorcza,
2) opracowanie i przyjmowanie strategii zarządzania ryzykiem,
3) wprowadzenie podziału realizowanych w Banku zadań, zapewniającego niezależność zarządzania ryzykiem,

4) nadzorowanie zarządzania ryzykiem,
5) przyjmowanie polityk oraz zapewnienie wdrożenia procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem,
6) nadzorowanie poziomu i profilu ryzyka Banku w oparciu o otrzymywane analizy i raporty,
7) ustanawianie zasad raportowania przez komórki i stanowiska organizacyjne Banku o rodzajach i wielkości ryzyka w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w Banku.

Zarząd Banku zapewnia, że system zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem operacyjnym, jest adekwatny i skuteczny, tzn. system ten dostarcza zamierzonych efektów oraz jest realizowany w sposób poprawny i odpowiedni do profilu ryzyka na każdym etapie procesu zarządzania ryzykiem, tj. etapach: identyfikacji, oceny, kontroli i zapobiegania, monitorowania i raportowania, a jeśli to konieczne – Zarząd podejmuje działania celem weryfikacji, wprowadzania niezbędnych zmian i udoskonaleń tego systemu, w tym regulacji wewnętrznych dotyczących tego systemu.

Zarząd okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej informację na temat profilu ryzyka, w tym struktury i wielkości ryzyka, na jakie narażony jest Bank.

Zarząd odpowiada za bezpieczeństwo informacji i systemów informatycznych.

- **Prezes Zarządu:**

Prezes Zarządu nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku. W zakresie swoich zadań związanych z nadzorem nad zarządzaniem ryzykiem istotnym Prezes Zarządu odpowiada za funkcjonowanie systemu informacji zarządczej, dostarczającego Zarządowi i Radzie Nadzorczej kompleksowych informacji na temat ryzyka.

- **Koordynator ds. ryzyk:**

Odpowiada za opracowanie procedur wewnętrznych dotyczących ryzyk bankowych oraz weryfikację wszystkich analiz poszczególnych ryzyk bankowych, a także bieżący nadzór na funkcjonowaniem Zespołu Ryzyka Bankowego i Operacyjnego.

- **Zespół Ryzyka Bankowego i Operacyjnego:**

Monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Zespołu to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

- **Zespół Analiz Kredytowych:**

Do zadań Zespołu należy badanie, analiza i ocena ryzyka kredytowego w zakresie pojedynczej transakcji na etapie wniosku oraz raportowanie wszelkich zagrożeń w tym zakresie.

- **Zespół Monitoringu i Klasyfikacji Należności:**

Odpowiada za analizę i ocenę ryzyka pojedynczej transakcji w ramach monitoringu, propozycję klasyfikacji ekspozycji kredytowych oraz opracowanie i bieżące aktualizowanie wewnętrznej bazy nieruchomości.

- **Stanowisko ds. zgodności:**

Zapewnia zgodność działania z obowiązującymi przepisami prawa, rekomendacjami nadzorczymi oraz regulacjami wewnętrznymi.

- **Stanowisko Audytu Wewnętrznego / Audyt BPS:**

Audyt wewnętrzny / audyt BPS ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu

zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku – stanowi trzeci poziom zarządzania ryzykiem. Audyt dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania.

- **Komitet Kredytowy:**

Uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych, których wartość określa odrębnie przyjęty Regulamin działania Komitetu Kredytowego.

- **Pozostali pracownicy Banku:**

Mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

- Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pomiędzy pracownikami, czy też komórkami organizacyjnymi Banku.
- Na datę sporządzenia niniejszej Informacji:
  - Rada Nadzorcza Banku liczyła ośmiu członków, spośród których większość pełni swoją kadencję więcej niż bieżącą kadencję,
  - Zarząd Banku składał się z czterech członków. W okresie badanym skład Zarządu nie uległ zmianie.

2.3 Zakres i charakter systemów raportowania i pomiaru ryzyka (art. 435.1.c)

- Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy dostarczenie informacji na temat poziomu i profilu ryzyka, stosowanie działań o charakterze prewencyjnym, profilaktycznym oraz redukującym ryzyko i jego skutki oraz monitorowanie dopuszczalnego poziomu.
- Podstawę monitorowania procesu zarządzania ryzykiem w Banku stanowi ustanowiony system informacji zarządczej, który dostarcza informacji na temat:
  - rodzajów i wielkości ryzyka w działalności Banku,
  - profilu ryzyka,
  - stopnia wykorzystania limitów ostrożnościowych,
  - wyników testów warunków skrajnych,
  - skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem.
- W zakresie ryzyk uznanych przez Bank jako istotne opracowane zostały metody pomiaru ich poziomu oraz system raportowania.
- Z dokonanego pomiaru ryzyk sporządzane są raporty, które następnie są przedstawiane Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej. Rada Nadzorcza ocenia skuteczność działań Zarządu mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem.
- Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty „Instrukcją sporządzania i obiegu informacji zarządczej w BS w Pszczynie", definiującą częstotliwość, zakres i odbiorców sporządzanych raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji objęte są wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na

ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

- Częstotliwość przekazywania poszczególnych raportów jest zróżnicowana i wynika z przepisów zewnętrznych, rekomendacji nadzorczych oraz bieżących potrzeb Banku. Raporty są opracowywane w okresach miesięcznych, kwartalnych, półrocznych bądź rocznych.

2.4 Strategia w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka (art. 435.1.d)

- Celem ograniczania ryzyka Bank wprowadził odpowiednie do skali i złożoności działalności limity ostrożnościowe, ograniczające poziom ryzyka w poszczególnych obszarach działalności Banku. Przyjęte limity pozwalają skutecznie dywersyfikować ryzyko oraz wdrożyć w odpowiednim momencie mechanizmy zapobiegające powstaniu nadmiernego ryzyka.
- Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku.
- Procedury wewnętrzne Banku określają zasady ustalania i aktualizowania wysokości limitów oraz częstotliwość monitorowania ich przestrzegania i raportowania.
- Wysokość limitów wewnętrznych ustalana jest na podstawie analiz sporządzonych w formie pisemnej z uwzględnieniem założeń testów warunków skrajnych. Wysokość limitów jest dostosowana do akceptowalnego przez Radę Nadzorczą Banku ogólnego poziomu ryzyka Banku – apetytu na ryzyko.
- Zasady ustalania i aktualizacji wysokości limitów oraz częstotliwość monitorowania ich przestrzegania i raportowania określają wewnętrzne procedury Banku.
- Bank, z zachowaniem limitów określonych w ustawie Prawo bankowe i Rozporządzeniu, ustala i weryfikuje wewnętrzne limity zaangażowań według kryteriów uwzględniających specyfikę zaangażowań.
- Ustalanie, przestrzeganie i monitoring wewnętrznych limitów ma na celu ograniczanie ekspozycji na ryzyko, a także wykrywanie przypadków niepożądanego wzrostu ryzyka.
- Procedury Banku dotyczące zarządzania ryzykiem nie dopuszczają sytuacji przekroczenia przyjętych limitów, które mają charakter bezwzględny.
- Monitorowanie przestrzegania obowiązujących w Banku norm nadzorczych oraz li8mitów wewnętrznych stanowi część bieżącego procesu zarządzania ryzykiem i sprawozdawania o ryzyku w działalności Banku.
- System kontroli wewnętrznej odgrywa strategiczną rolę dla bezpieczeństwa działania Banku i jest istotnym elementem zarządzania ryzykiem.

Każdy pracownik Banku ma obowiązek dokonywania bieżącej kontroli ryzyka na zajmowanym stanowisku pracy.

Kierownicy komórek organizacyjnych mają obowiązek przeprowadzania kontroli przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyka przez podległych im pracowników.

- System kontroli wewnętrznej w Banku w zakresie ryzyka obejmuje:
  1) Adekwatny proces identyfikacji i oceny poszczególnych rodzajów ryzyka;
  2) Strategie, polityki, procedury, instrukcje, metodologie;
  3) Adekwatne systemy informacji zarządczej i nadzorczej;

4) Proces regularnego przeglądu i oceny zgodności działania Banku ze Strategią działania oraz regulacjami wewnętrznymi.

Celem kontroli jest ujawnienie niedoskonałości systemu, błędów procesu zarządzania ryzykiem, niedoskonałości procedur w obszarach ryzyka oraz proponowanie możliwych do zastosowania rozwiązań poprawiających, jakość działania systemów i procesów zarządzania ryzykiem. Na podstawie sprawozdania z przeprowadzonych kontroli, Zarząd Banku podejmuje decyzje odnośnie doskonalenia, jakości procedur, środków technicznych i organizacyjnych obowiązujących w Banku.

2.5 Oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem (art. 435.1.e)

Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku stanowi załącznik do niniejszej „Informacji...".

2.6 Oświadczenie na temat ryzyka (art. 435.1.f)

Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie na temat ogólnego profilu ryzyka Banku, zawierające kluczowe wskaźniki i dane liczbowe, zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz zarządzania ryzykiem przez Bank, w tym tolerancję na ryzyko, stanowi załącznik do niniejszej „Informacji...".

2.7 Informacje w zakresie zasad zarządzania (art. 435.2)

- Liczba stanowisk dyrektorskich zajmowanych przez członków organu zarządzającego (art.435.2.a)

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku nie zajmują stanowisk dyrektorskich poza Bankiem.

- Polityka rekrutacji dotycząca wyboru członków organu zarządzającego oraz rzeczywistego stanu ich wiedzy, umiejętności i wiedzy specjalistycznej (art.435.2.b); **strategia w zakresie zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków organu zarządzającego, jego celów i wszelkich odpowiednich zadań określonych w tej polityce oraz zakresu, w jakim te cele i zadania zostały zrealizowane** (art.435.2.c); **informacja o spełnieniu przez Zarząd i Radę Nadzorczą wymogów wynikających z Ustawy Prawo bankowe (art.111a ust.4)**

- Bank posiada Politykę doboru i oceny kwalifikacji członków Zarządu, Rady Nadzorczej i osób zajmujących stanowiska kierownicze. W przypadku dokonywania doboru i oceny kwalifikacji kandydatów, osób wchodzących w skład organów i osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku, Bank stosuje się do wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego, Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych. W procesie rekrutacji członków organu zarządczego Bank przestrzega obowiązujących przepisów i praktyk.

  Podstawową misją Rady Nadzorczej jest wykonywanie funkcji nadzorczej. Rada sprawuje stały nadzór nad działalnością Banku we wszystkich dziedzinach. Członkowie Rady posiadają odpowiednie kompetencje do prowadzenia spraw, dają rękojmię należytego wykonywania powierzonych im obowiązków, reprezentują wysoki poziom etyczny oraz są w stanie poświecić niezbędną ilość czasu, pozwalającą w sposób właściwy wykonywać funkcje w Radzie Nadzorczej.

Przyjęte zasady zapewniają właściwy dobór pod kątem kwalifikacji zawodowych (wiedzy, doświadczenia, umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonej funkcji), reputacji – tj. nieposzlakowaną opinię wynikającą z postępowania w życiu zawodowym i osobistym, dającą rękojmię należytego wykonywania powierzonych obowiązków.

Skład liczebny Rady jest adekwatny do charakteru i skali prowadzonej przez Bank działalności.

- Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej spełniają wymogi wynikające z art.22aa Prawa bankowego. Posiadają wiedzę, umiejętności i doświadczenie odpowiednie do pełnionych funkcji i powierzonych obowiązków.
- Zgodnie z przyjętymi w Banku „Zasadami polityki w zakresie oceny kwalifikacji członków organów zarządzających oraz osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Pszczynie" Rada Nadzorcza Banku dokonała oceny odpowiedniości Członków Zarządu. Członkowie Rady stwierdzili, iż Zarząd jako kolegialny organ zarządzający posiada kompletną wiedzę, doświadczenie w zarządzaniu poszczególnymi obszarami działalności bankowej oraz daje rękojmie stabilnego i bezpiecznego funkcjonowania Banku i w związku z tym, uzyskał wysoką pozytywną rekomendację Rady Nadzorczej.

- Opis przepływu informacji na temat ryzyka kierowanych do organu zarządzającego (art.435.2.e)

Przepływ informacji dotyczącej ryzyka, kierowanej do Zarządu i Rady Nadzorczej jest sformalizowany i objęty „Instrukcją sporządzania i obiegu informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Pszczynie", która definiuje: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem objęte są wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowany do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka, zapewniając możliwość podejmowania decyzji oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

3. ZAKRES STOSOWANIA (art.436 CRR)

Bank nie posiadał podmiotów zależnych, w związku z powyższym nie dokonywał konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

4. FUNDUSZE WŁASNE (art. 437 CRR)

- Bank przyjmuje strategię bezpiecznego funkcjonowania, opartą na utrzymaniu rozmiarów działalności obarczonej ryzykiem na poziomie adekwatnym do posiadanych funduszy własnych.
- Fundusze własne Banku dla potrzeb oceny adekwatności kapitałowej składają się z kapitału Tier I, który stanowi sumę Kapitału podstawowego Tier I po zastosowaniu korekt regulacyjnych. Do kapitału podstawowego Tier I Bank zalicza:
  - fundusz zasobowy tworzony z zysku netto oraz wpisowego,
  - fundusz udziałowy – zaewidencjonowany oraz z pełni opłacony wg stanu na dzień 31-12-2011r. i podlegający amortyzacji zgodnie z wytycznymi KNF,
  - fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych.

  Kapitał podstawowy Tier I podlega korektom regulacyjnym o:
  - wartości niematerialne i prawne,
  - aktywo i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego,
  - niezrealizowane zyski i straty na instrumentach finansowych dostępnych do sprzedaży.

W/w pozycje pomniejszają kapitał Tier I zgodnie z wytycznymi ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym z 5 sierpnia 2015r.

- Zgodnie z wymaganiami określonymi treścią Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w zakresie ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 575/2013, poniżej przedstawiono informacje na temat funduszy własnych Banku:

Kapitał podstawowy Tier I: instrumenty i kapitały rezerwowe		
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	21 811 350,89
4	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 3	38 519,10
6	**Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi**	**21 849 869,99**
Kapitał podstawowy Tier I: korekty regulacyjne		
8	Wartości niematerialne i prawne (-)	34 946,50
26a	Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468, w tym:	295 846,62
	- filtr dla niezrealizowanej straty (-)	0,00
	- filtr dla niezrealizowanego zysku	295 846,62
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	260 900,12
29	**Kapitał podstawowy Tier I**	**22 110 770,11**
60	**Aktywa ważone ryzykiem razem**	**155 547 260,21**
Współczynniki i bufory kapitałowe		
61	**Kapitał podstawowy Tier I** (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	**14,21%**
62	**Kapitał Tier I** (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	**14,21%**
63	**Łączny kapitał** (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	**14,21%**

- Na wartość funduszu udziałowego w kwocie 93 450,00zł składały się wyłącznie pełne udziały 270 członków Banku Spółdzielczego, z czego 265 to osoby fizyczne (w tym rolnicy oraz przedsiębiorcy indywidualni), natomiast 5 to osoby prawne.
- Stan funduszu zasobowego na przestrzeni 2017 roku uległ zwiększeniu ogółem o kwotę 1 069 108,48 zł, w wyniku:

- podziału nadwyżki bilansowej za 2016 rok – 1 069 008,48zł,
- wpłat wpisowego - 100,00zł.

5. WYMOGI KAPITAŁOWE (art.438 CRR)

- Bank Spółdzielczy w Pszczynie dostosowuje charakter, skalę i złożoność prowadzonej działalności oraz poziom i rodzaj ryzyka, na jaki jest narażony do wielkości funduszy własnych (uznanego kapitału).
- W Banku został wdrożony proces adekwatności kapitału wewnętrznego – proces ICAAP (ang. Internal Capital Adequacy Assessment Process), który służy utrzymaniu funduszy własnych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka działalności w celu zapewnienia

bezpieczeństwa funkcjonowania Banku. Proces monitorowania i oceny adekwatności kapitałowej (ICAAP) ma charakter sformalizowany, został przyjęty przez Zarząd Banku i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Banku. Procedury w procesie ICAAP są poddawane regularnym przeglądom wewnętrznym, celem zapewnienia utrzymania kompleksowości procedur oraz ich adekwatności w stosunku do charakteru, skali i złożoności działalności Banku.

- Proces szacowania kapitału wewnętrznego stanowi integralną część systemu zarządzania oraz podejmowania decyzji o charakterze zarządczym w Banku. Kapitał wewnętrzny definiowany jest, jako oszacowana przez Bank kwota, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyk występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka. Kapitał wewnętrzny stanowi sumę kapitału alokowanego na ryzyka Filaru I i Filaru II. Wyliczenie kapitału wewnętrznego odbywa się w ramach monitoringu ryzyk istotnych, na podstawie wygenerowanych danych z systemu finansowo księgowego oraz z wykorzystaniem systemów wspomagających.
- W celu wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego w Banku stosowana jest metoda standardowa, określona w części trzeciej tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia CRR.
- Proces szacowania wysokości kapitału niezbędnego do pokrycia wszystkich istotnych rodzajów ryzyka (kapitał wewnętrzny) odbywa się w kwartalnych okresach sprawozdawczych w następujących etapach:

1) określenie całkowitego kapitału regulacyjnego,

2) ocena istotności ryzyk bankowych nie w pełni ujętych w kapitale regulacyjnym oraz pozostałych ryzyk, na które narażony jest Bank,

3) oszacowanie poziomu kapitału wewnętrznego.

- Ryzyko istotne to takie ryzyko, które może mieć istotny, negatywny wpływ na fundusze własne Banku. Do ryzyk istotnych zalicza się ryzyka stale istotne oraz ryzyka, dla których okresowa ocena istotności wykaże, że ryzyko jest istotne w danym okresie czasu.
- Miarą określającą poziom adekwatności kapitałowej jest współczynnik kapitałowy. Monitorowanie, ocena poziomu istotności oraz wyznaczanie kapitału wewnętrznego dla poszczególnych ryzyk występujących wyznaczają przyjęte w Banku, regulacje wewnętrzne.

MAPA ISTOTNOŚCI RYZYK BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W PSZCZYNIE:

RYZYKA ISTOTNE:	RYZYKA NIEISTOTNE:
Ryzyko kredytowe, w tym: ryzyko rezydualne, ryzyko kontrahenta	Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, w tym: ryzyko krzywej dochodowości, ryzyko opcji klienta
Ryzyko operacyjne, w tym: ryzyko technologiczne i techniczne, ryzyko utraty reputacji	Ryzyko koncentracji w jednorodny instrument finansowy
Ryzyko koncentracji, w tym: ryzyko wobec klienta lub grupy powiązanych klientów, ryzyko podmiotów tej samej branży, ryzyko koncentracji przyjętych form zabezpieczeń, ryzyko koncentracji geograficznej	Ryzyko transferowe

Ryzyko kapitałowe, w tym: ryzyko koncentracji funduszu udziałowego, ryzyko koncentracji „dużych" pakietów udziałów	Ryzyko związane z działalnością bancassurance
Ryzyko płynności, w tym ryzyko rozliczenia dostawy	Ryzyko wynikające z działalności zaliczanej do portfela handlowego
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, w tym: ryzyko bazowe, ryzyko przeszacowania	Ryzyko znacznych pakietów akcji poza sektorem finansowym
Ryzyko braku zgodności (compliance)	Ryzyko walutowe
Ryzyko biznesowe, w tym: ryzyko strategiczne, ryzyko wyniku finansowego, ryzyko otoczenia ekonomicznego, ryzyko konkurencji	Ryzyko modeli, w tym: ryzyko danych, ryzyko założeń, ryzyko metodologiczne
Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej	
Ryzyko wystąpienia warunków skrajnych w zakresie adekwatności kapitałowej	

- Alokacja uznanych kapitałów (funduszy własnych Banku) na poszczególne ryzyka odbywa się zgodnie z zasadami Pakietu CRD IV/CRR oraz wewnętrznymi przepisami Banku, m.in. wewnętrznym procesem oceny adekwatności kapitałowej.
- Kapitał wewnętrzny Banku Spółdzielczego w Pszczynie na dzień 31 grudnia 2017 roku wyniósł 12 443 780,82 zł.
- Alokacja kapitału na wszystkie istotne rodzaje ryzyka ma na celu zapewnienie właściwego procesu zarządzania ryzykiem oraz wskazanie poziomu ryzyka wyrażonego w postaci limitów na poszczególne jego rodzaje. Wysokość tych limitów wyznacza akceptowalny apetyt na ryzyko zatwierdzany przez Radę Nadzorczą Banku.
- Bank wyznacza i monitoruje wartości ostrzegawcze w zakresie:
  – maksymalnych kwot kapitału wewnętrznego przypadających na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka,
  – maksymalnych kwot kapitału wewnętrznego przypadających na pokrycie ryzyka.
  Przyjmuje się, że Bank będzie prowadził działalność w sposób zapewniający zachowanie ogólnych limitów ryzyka wyrażonych w postaci następujących wskaźników:
  – łączny współczynnik kapitałowy na koniec kwartalnych okresów sprawozdawczych powinien kształtować się na poziomie co najmniej 13,50%;
  – oszacowana przez Bank kwota niezbędna do pokrycia wszystkich istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności bankowej - kapitał wewnętrzny, będzie na koniec poszczególnych kwartałów stanowił maksymalnie 70% łącznej wartości funduszy własnych.
  W Banku dokonywany jest cyklicznie przegląd procesu szacowania kapitału wewnętrznego - ICAAP.
- Zgodnie z Instrukcją oceny adekwatności kapitałowej Bank w roku 2017 stosował proste metody standardowe wyznaczania wymogów kapitałowych:

5.1 Minimalne wymogi kapitałowe – obliczane na podstawie Rozporządzenia UE obejmują:

- łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego - wyliczany metodą standardową, wyrażony jako odsetek (8%) ekspozycji na ryzyko kredytowe;
- wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego równy ekspozycji na ryzyko operacyjne – obliczany metodą podstawowego wskaźnika bazowego;
- wymóg z tytułu przekroczenia limitów dużych zaangażowań w portfelu handlowym – Bank nie posiada portfela handlowego.

- Bank stosuje współczynnik wsparcia, o którym mowa w § 501 Rozporządzenia CRR. Wartość aktywów ważonych ryzykiem obliczonych dla ekspozycji wobec MŚP, zaliczanych do ekspozycji wobec przedsiębiorstw, ekspozycji detalicznych lub ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach, Bank dodatkowo mnoży przez współczynnik wsparcia równy 0,7619.
- Na dzień 31-12-2017r. kwota minimalnego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego stanowiąca 8% ekspozycji ważonej ryzykiem (AwR) po zastosowaniu współczynnika wsparcia wobec MŚP w podziale na klasy ekspozycji kształtowała się następująco:

	Klasy ekspozycji	Wartość wymogu kapitałowego na dzień 31-12-2017r.
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0,00
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	42 377,45
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	79,30
4	Ekspozycje wobec instytucji	1 259 784,72
5	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	874 411,76
6	Ekspozycje detaliczne	4 215 335,49
7	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	3 309 314,23
8	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	352 183,98
9	Ekspozycje kapitałowe	155 192,82
10	Inne pozycje	972 012,47
	SUMA WYMOGÓW Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO	**11 180 692,22**

5.2 Dodatkowe wymogi kapitałowe – obejmują istotne dla Banku ryzyka wymienione w Dyrektywie UE:

- **RYZYKO PŁYNNOŚCI –** w celu wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka płynności Bank przeprowadza analizę szokowego spadku poziomu aktywów płynnych, zdefiniowanych zgodnie z zapisami Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/61 i jego wpływu na poziom wskaźnika pokrycia wypływów netto (LCR). Ponadto Bank, w celu wyznaczenia dodatkowego wymogu poddaje badaniu limity stabilnych i niestabilnych środków obcych, określone w Planie pozyskania środków uznanych za stabilne źródło finansowania.
- **RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ** - Bank wyznacza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym z tytułu ryzyka przeszacowania oraz ryzyka bazowego. Analiza sytuacji szokowej zakłada zmianę oprocentowania o 2p.p. dla ryzyka przeszacowania; o 1p.p. dla ryzyka bazowego.

Bank wyznacza również wymóg kapitałowy w przypadku przekroczenia limitów wewnętrznych, przyjętych w Instrukcji zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

- **RYZYKO KONCENTRACJI ZAANGAŻOWAŃ KREDYTOWYCH** – Bank wyznacza dodatkowy wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka koncentracji wobec podmiotów z tej samej branży, koncentracji przyjętych form zabezpieczeń oraz koncentracji geograficznej. W celu wyznaczania wymogu z tytułu ryzyka koncentracji zaangażowań kredytowych Bank analizuje wykonanie limitów zaangażowań, przyjętych w Instrukcji zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym w Pszczynie.
- **RYZYKO KONCENTRACJI DUŻYCH EKSPOZYCJI** – Bank ustala wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu koncentracji dużych ekspozycji w przypadku przekroczenia wewnętrznego limitu odnoszącego się do sumy dużych ekspozycji.
- **RYZYKO KAPITAŁOWE**:
  - **KONCENTRACJI FUNDUSZU UDZIAŁOWEGO** – w przypadku, gdy Fundusz Udziałowy stanowi więcej niż 2% sumy funduszy podstawowych i uzupełniających Bank wyznacza wymóg kapitałowy w wysokości 8% nadwyżki ponad ustalony limit.
  - **RYZYKO KONCENTRACJI DUŻYCH PAKIETÓW UDZIAŁÓW** – Bank wyznacza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka koncentracji dużych pakietów udziałów, jeżeli w Banku występują „duże pakiety„ tj. powyżej 5% Funduszu Udziałowego, a w przypadku udziałowców, którzy zakupili udziały po 01-01-2014r. 3% Funduszu Udziałowego oraz jeżeli suma „dużych" pakietów udziałów jest większa niż 30% Funduszu Udziałowego.

Szczegółowy opis metod stosowanych przez Bank w wyznaczaniu wymogów kapitałowych zawarty jest w „Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Pszczynie".

- Na dzień 31-12-2017r. wartość minimalnych i dodatkowych wymogów kapitałowych wyniosła:

Rodzaj ryzyka	**Minimalne wymogi kapitałowe**	**Dodatkowe wymogi kapitałowe**	**SUMA WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH**
Fundusze Własne Banku (uznany kapitał)	**22 110 770,11**	**22 110 770,11**	**22 110 770,11**
2% Funduszy Własnych Banku	**442 215,40**	**442 215,40**	**442 215,40**
Ryzyko kredytowe (w tym rezydualne)	**11 180 692,23**	**x**	**11 180 692,23**
Ryzyko operacyjne	**1 263 088,59**	**0,00**	**1 263 088,59**
Ryzyko koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Łączny wymóg na powyższe ryzyka	**12 443 780,82**	**x**	**12 443 780,82**
Ryzyko koncentracji zaangażowań kredytowych, z tego:	**x**	**0,00**	**0,00**
koncentracji wobec podmiotów z tej samej branży	**x**	**0,00**	**0,00**
koncentracji przyjętych form zabezpieczeń	**x**	**0,00**	**0,00**
koncentracji geograficznej	**x**	**0,00**	**0,00**
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, z tego:	**x**	**0,00**	**0,00**
przeszacowania	**x**	**0,00**	**0,00**
bazowe	**x**	**0,00**	**0,00**

Ryzyko płynności	x	**0,00**	**0,00**
Ryzyko kapitałowe:	x	**0,00**	**0,00**
ryzyko koncentracji funduszu udziałowego	x	**0,00**	**0,00**
ryzyko koncentracji „dużych" pakietów udziałów	x	**0,00**	**0,00**
Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej	x	**0,00**	**0,00**
Kapitał regulacyjny (wewnętrzny)	**12 443 780,82**	**0,00**	**12 443 780,82**
Pokrycie kapitałowe (Kapitał wewnętrzny / FWB)	**56,28%**	**0,00%**	**56,28%**
Łączny współczynnik kapitałowy (w %)	**14,21%**	x	**14,21%**

6. EKSPOZYCJA NA RYZYKO KREDYTOWE KONTRAHENTA (art. 439 CRR)

Bank nie ogłasza informacji w zakresie ryzyka kredytowego kontrahenta, ponieważ Bank nie angażował się w instrumenty pochodne, ani w transakcje z przyrzeczeniem odkupu w rozumieniu art. 439 CRR.

7. BUFORY KAPITAŁOWE (art.440 CRR)

- Bank Spółdzielczy w Pszczynie dąży do utrzymania funduszy własnych na poziomie adekwatnym do rozmiarów prowadzonej działalności i poziomu generowanego ryzyka. Głównymi miernikami adekwatności kapitałowej są:
  - współczynnik kapitału Tier I,
  - relacja funduszy własnych do kapitału wewnętrznego,
  - wskaźnik dźwigni finansowej.

  Współczynniki kapitałowe (minimum regulacyjne) będące wskaźnikami oceny adekwatności kapitałowej Banku wyznaczane są zgodnie z art. 92 Rozporządzenia CRR.
- Zgodnie z Rozporządzeniem CRR oraz ustawą z dnia 5 sierpnia 2015r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, instytucje finansowe mają obowiązek utrzymywania dodatkowych buforów kapitałowych dla współczynników kapitałowych.
- Bank wyznaczył bufor kapitałowy – bufor zabezpieczający, który stanowi dodatkową kwotę kapitału podstawowego Tier I, jaką Bank powinien dysponować, aby w momencie nastania kryzysu finansowego posiadał więcej środków na obronę przed negatywnymi skutkami tego kryzysu. Według stanu na 31 grudnia 2017r. wskaźnik bufora zabezpieczającego wynosił 1,25% łącznych kwot ekspozycji ważonych ryzykiem, co stanowi kwotę 1 944 340,75zł.
- Bank w 2017 roku nie utrzymywał bufora antycyklicznego, ponieważ wskaźnik tego bufora dla ekspozycji polskich zgodnie z art. 83 Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym wynosił 0%. Na dzień 31.12.2017 r. Bank nie posiadał ekspozycji poza granicami Rzeczpospolitej Polskiej.

8. WSKAŹNIKI GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO (art. 441 CRR)

Nie dotyczy. Na dzień 31 grudnia 2017r. Bank Spółdzielczy w Pszczynie nie należał do banków istotnych systemowo.

9. KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO (art. 442 CRR)

9.1 Stosowane w rachunkowości definicje pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości (art. 442 a)

- Dla celów ustalenia kapitału regulacyjnego z tytułu ryzyka kredytowego w Banku za kategorię ekspozycji, której dotyczy niewykonanie zobowiązania traktuje się ekspozycję, w przypadku której przeterminowanie wynosi powyżej 90 dni.
- **Ekspozycjami zagrożonymi** są należności zaklasyfikowane do kategorii: poniżej standardu, wątpliwe i stracone, zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 16 grudnia 2008r. z późn.zm.

Ekspozycje kredytowe „poniżej standardu" – obejmujące:

- ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 3 miesiące i nie przekracza 6 miesięcy,
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których sytuacja ekonomiczno - finansowa może stanowić zagrożenie terminowej spłaty ekspozycji;

Ekspozycje kredytowe „wątpliwe" – obejmujące:

- ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 6 miesięcy i nie przekracza 12 miesięcy,
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których sytuacja ekonomiczno-finansowa ulega znacznemu pogorszeniu, a zwłaszcza gdy ponoszone straty w sposób istotny naruszają ich kapitały (aktywa netto);

Ekspozycje kredytowe „stracone" – obejmujące:

- ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 12 miesięcy,
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których sytuacja ekonomiczno-finansowa pogorszyła się w sposób nieodwracalnie uniemożliwiający spłacenie długu,
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, w stosunku do których ogłoszono upadłość lub w stosunku do których nastąpiło otwarcie likwidacji z wyjątkiem, gdy następuje ona na podstawie przepisów o komercjalizacji i prywatyzacji,
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, przeciwko którym Bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego,
- ekspozycje kredytowe kwestionowane przez dłużników na drodze postępowania sądowego,
- ekspozycje wobec dłużników, których miejsce pobytu jest nieznane i których majątek nie został ujawniony.

9.2 Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego (art. 442 b)

- Dla potrzeb wyliczenia odpowiedniej wysokości rezerw celowych od ekspozycji kredytowych klasyfikowanych do kategorii „normalnej", „pod obserwacją", „poniżej standard", „wątpliwej" lub „straconej", Bank stosuje zasady wynikające z *Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z 16 grudnia 2008r. z późn. zm.* oraz zasady określone w „Instrukcji monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Pszczynie".

- Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa niezależne kryteria:

- kryterium terminowości – terminowość spłaty kapitału lub odsetek,
- kryterium ekonomiczno – finansowe – badanie sytuacji ekonomiczno – finansowej dłużnika.

Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych oraz tworzenia rezerw celowych i odpisów aktualizujących należności związane z ekspozycjami kredytowymi, w tym tryb podejmowania decyzji w sprawie klasyfikacji oraz rezerw i odpisów aktualizujących określają funkcjonujące w Banku procedury wewnętrzne.

- Na pokrycie ryzyka związanego z działalnością kredytową Bank tworzy rezerwy celowe i odpisy aktualizujące należności związane z ekspozycjami kredytowymi, które tworzone są w ścisłej korelacji z rozpoznanym ryzykiem.
- Wysokość tworzonych rezerw i odpisów aktualizujących związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz z jakością przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji.
- Rezerwy celowe i odpisy aktualizujące należności związane z ekspozycjami kredytowymi tworzone są w ciężar kosztów, w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- kategorii „normalne" – w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z kredytów detalicznych,
- kategorii „pod obserwacją",
- grupy „zagrożone" – w tym do kategorii „poniżej standard", „wątpliwe" i „stracone".

- **Łączna kwota ekspozycji kredytowych według wyceny bilansowej, bez uwzględnienia technik redukcji ryzyka kredytowego** na datę 31 grudnia 2017r. przedstawiała się:

Rodzaj kredytu	Wartość nominalna	Odsetki	ESP	Rezerwa celowa	Odpisy aktualizujące	Wartość bilansowa
Należności od sektora niefinansowego, w tym:	159 173 966,26	1 737 161,61	1 638 433,81	4 678 281,17	1 575 170,03	153 019 242,86
normalne	143 532 151,08	121 200,00	1 491 736,37	51 107,40	148,24	142 110 359,07
pod obserwacją	2 579 654,15	19 271,87	33 159,26	21 607,23	289,06	2 543 870,47
zagrożone	13 062 161,03	1 596 689,74	113 538,18	4 605 566,54	1 574 732,73	8 365 013,32
Należności od sektora budżetowego	2 647 071,00	1 519,64	0,00	0,00	0,00	2 648 590,64
Kredyty ogółem	**161 821 037,26**	**1 738 681,25**	**1 638 433,81**	**4 678 281,17**	**1 575 170,03**	**155 667 833,50**

- W celu ograniczenia poziomu ryzyka kredytowego Bank może stosować następujące techniki jego redukcji:

- pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw (...). Bank przyjmuje zabezpieczenia zgodnie z „Instrukcją ustanawiania prawnych form zabezpieczeń ekspozycji kredytowych w Banku Spółdzielczym w Pszczynie",
- redukcja wymogu na ryzyko kredytowe - pomniejszanie wag ryzyka przypisywanych ekspozycjom kredytowym zabezpieczonym hipotecznie na nieruchomości mieszkalnej w rachunku wymogów kapitałowych zgodnie z zapisami Rozporządzenia 575/2013 UE z dnia 26 czerwca 2013r.

- Na dzień 31-12-2017r. Bank stosował obie z w/w technik redukcji ryzyka kredytowego. Wartości ekspozycji zagrożonych, co do których zastosowano technikę redukcji ryzyka kredytowego w formie pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych w podziale na kategorie ryzyka wyniosły:

Kategoria ekspozycji	Wartość nominalna kredytów	Rezerwy celowe i odpisy aktualizujące	Kwota pomniejszeń
Poniżej standard	4 399 337,85	253 922,18	3 033 822,91
Wątpliwa	205 148,35	36 533,44	127 110,28
Stracona	10 054 364,57	5 889 843,65	4 649 626,79
RAZEM	**14 658 850,77**	**6 180 299,27**	**7 810 559,98**
WSKAŹNIK POKRYCIA KREDYTÓW ZAGROŻONYCH REZERWAMI CELOWYMI I ODPISAMI AKTUALIZUJĄCYMI			**42,16%**

- Zgodnie z zapisami Polityki kredytowej przyjmowane przez Bank zabezpieczenia powinny spełniać kryteria płynności, wartości oraz dostępu i możliwości ich kontroli.
- Za monitorowanie poszczególnych ekspozycji kredytowych i ich cykliczną ocenę oraz dokonywanie przeglądów zabezpieczeń, o które pomniejszono podstawę tworzenia rezerw celowych odpowiedzialny jest Dział Monitoringu i Kredytów Trudnych, przy czym wyniki klasyfikacji przekazywane są do akceptacji Zarządu Banku.

9.3 Całkowita kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnia kwota ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji (art.442 c).

Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) na dzień 31-12-2017, bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego oraz średnią kwotę ekspozycji z 12 stanów, tj. za okres od 31-01-2017r. do 31-12-2017r. w podziale na klasy przedstawia poniższa tabela:

	Klasy ekspozycji	**Wartość na dzień 31-12-2017r.**	**Średnia wartość ekspozycji w 2017 roku wraz z zobowiązaniami pozabilansowymi**
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	74 178 067,60	66 583 567,92
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	2 648 590,64	2 878 508,21
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	4 956,13	11 131,36
4	Ekspozycje wobec instytucji	51 383 574,43	42 792 863,04
5	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	11 368 348,05	10 414 209,15
6	Ekspozycje detaliczne	86 842 469,44	56 556 194,12
7	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	55 590 704,35	86 535 087,39
8	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	4 746 096,89	4 761 399,12
9	Ekspozycje kapitałowe	1 939 910,30	1 891 243,63
10	Inne pozycje	14 782 601,90	15 743 588,25

9.4 Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach (art. 442 d).

W zakresie struktury geograficznej przyjmuje się, że terenem działania Banku jest głównie teren województwa śląskiego. W ocenie Banku ryzyko kredytowe na terenie działania Banku jest jednorodne, jednakże Bank poddaje badaniu poziom zaangażowania w poszczególne regiony geograficzne:

Regiony geograficzne / powiaty	**Kwota zaangażowania** (wartość netto z pozabilansem)
Region 1 - miasto Pszczyna	61 712 834,70
Region 2 - gmina Pszczyna *) (z wyłączeniem miasta Pszczyna)	42 583 838,45
Region 3 - pozostałe gminy	72 996 950,29
RAZEM:	**177 293 623,44**

*) miejscowości gminy Pszczyna: Brzeźce, Czarków, Ćwiklice, Jankowice, Łąka, Piasek, Poręba, Pszczyna, Rudołtowice, Studzienice, Studzionka, Wisła Mała, Wisła Wielka.

9.5 Rozkład ekspozycji w zależności od branży lub typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach (art. 442 e)

- Struktura zaangażowania Banku według typu kontrahenta w rozbiciu na kategorie należności według stanu na 31-12-2017r. została zaprezentowana poniżej:

	Typ kontrahenta	**Wartość bilansowa**
Razem zaangażowanie w sektorze finansowym		**127 501 552,33**
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym, w tym:		**153 019 242,90**
1	**Przedsiębiorstwa i spółki państwowe**	**15 107,39**
	- Należności normalne	15 107,39
2	**Przedsiębiorstwa i spółki prywatne**	**86 807 744,24**
	- Należności normalne	81 184 737,67
	- Należności pod obserwacją	1 090 115,54
	- Należności zagrożone	4 532 891,03
3	**Przedsiębiorcy indywidualni**	**18 702 718,05**
	- Należności normalne	17 385 991,93
	- Należności pod obserwacją	312 202,16
	- Należności zagrożone	1 004 523,96
4	**Osoby prywatne**	**27 056 663,19**
	- Należności normalne	25 407 142,21
	- Należności pod obserwacją	1 031 182,81
	- Należności zagrożone	618 338,17
5	**Rolnicy**	**19 451 792,47**
	- Należności normalne	17 132 162,35
	- Należności pod obserwacją	110 369,96
	- Należności zagrożone	2 209 260,16
6	**Inne podmioty niefinansowe**	**985 217,52**
	- Należności normalne	985 217,52
Razem zaangażowanie w sektorze budżetowym		**2 648 590,64**

- Struktura zaangażowania Banku w poszczególnych branżach wraz z kwotą należności zagrożonych, kwotą rezerw celowych oraz kwotą korekt wartości rezerw wg stanu na dzień 31-12-2017r. przedstawia się następująco:

Sektor gospodarki	Zobowiązania pozabilansowe	Należności normalne i pod obserwacją	Należności zagrożone	Należności kapitałowe razem	Rezerwy celowe i odpisy aktualizujące	Korekty wartości rezerw (pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw)
BRAK PKD	0,00	47,35	19 453,57	19 500,92	174 764,36	0,00
ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	0,00	2 647 071,00	0,00	2 647 071,00	0,00	0,00
BUDOWNICTWO	8 820 623,29	14 316 498,17	2 941 773,26	17 258 271,43	2 805 781,56	1 112 532,59
DOSTAWA WODY, GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	968 317,74	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	0,00	3 802 688,08	0,00	3 802 688,08	0,00	0,00
DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA NAUKOWA I TECHNICZNA	120 840,95	2 960 488,22	0,00	2 960 488,22	0,00	0,00
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	231 270,01	1 441 525,45	0,00	1 441 525,45	0,00	0,00
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	37 333,00	3 854 688,71	0,00	3 854 688,71	0,00	0,00
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	332 843,64	18 447 676,17	0,00	18 447 676,17	0,00	0,00
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	435 879,70	10 528 780,30	275 654,53	10 804 434,83	281 878,63	0,00
EDUKACJA	56 192,96	595 186,70	0,00	595 186,70	0,00	0,00
GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE	0,00	382 417,50	0,00	382 417,50	0,00	0,00
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	5 245 510,55	19 163 801,59	3 633 852,02	22 797 653,61	188 258,54	3 132 938,57
INFORMACJA I KOMUNIKACJA	7 000,00	0,00	63 867,74	63 867,74	64 320,77	0,00
OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	159 486,07	4 295 358,70	0,00	4 295 358,70	0,00	0,00
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	230 516,34	601 172,54	0,00	601 172,54	0,00	0,00
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	1 893 501,16	16 709 649,84	90 408,25	16 800 058,09	65 071,99	526 000,00
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	1 800 724,14	20 440 089,38	4 727 345,25	25 167 434,63	2 117 583,97	3 026 843,27
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	352 510,25	1 733 170,27	512 723,30	2 245 893,57	78 525,05	487 286,43
RAZEM ZAANGAŻOWANIE - Z WYŁĄCZENIEM OSÓB PRYWATNYCH	**20 692 549,80**	**121 920 309,97**	**12 265 077,92**	**134 185 387,89**	**5 776 184,87**	**8 285 600,86**

Źródło: BI Oracle Intelligence

9.6 Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorię ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach (art. 442 f).

Zgodnie ze sprawozdawczością FINREP, struktura ekspozycji wg okresów zapadalności na dzień 31-12-2017r przedstawiała się następująco (wartość nominalna):

Termin zapadalności	Rodzaj podmiotu	Wartość ekspozycji
Bez określonego terminu	Banki i oddziały instytucji kredytowych	31 227 891,00
	Przedsiębiorstwa	14 742 675,00
	Gospodarstwa domowe	12 693 959,00
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	39 484,00
	Instytucje samorządowe	0,00
	Pozostałe	0,00
< = 1 tygodnia	Banki i oddziały instytucji kredytowych	21 510 015,00
	Przedsiębiorstwa	117 822,00
	Gospodarstwa domowe	148 290,00
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	4 101,00
	Instytucje samorządowe	0,00
	Pozostałe	0,00
> 1 tygodnia < = 1 miesiąca	Banki i oddziały instytucji kredytowych	0,00
	Przedsiębiorstwa	1 197 888,00
	Gospodarstwa domowe	493 055,00
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	8 583,00
	Instytucje samorządowe	36 500,00
	Pozostałe	0,00
> 1 miesiąca < = 3 miesięcy	Banki i oddziały instytucji kredytowych	0,00
	Przedsiębiorstwa	2 346 928,00
	Gospodarstwa domowe	1 329 716,00
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	17 476,00
	Instytucje samorządowe	96 000,00
	Pozostałe	0,00
> 3 miesięcy < = 6 miesięcy	Banki i oddziały instytucji kredytowych	0,00

	Przedsiębiorstwa	3 193 581,00
	Gospodarstwa domowe	1 819 423,00
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	26 179,00
	Instytucje samorządowe	132 500,00
	Pozostałe	0,00
> 6 miesięcy < = 1 roku	Banki i oddziały instytucji kredytowych	0,00
	Przedsiębiorstwa	6 115 395,00
	Gospodarstwa domowe	3 325 257,00
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	59 428,00
	Instytucje samorządowe	265 000,00
	Pozostałe	0,00
> 1 roku < = 2 lat	Banki i oddziały instytucji kredytowych	0,00
	Przedsiębiorstwa	11 521 645,00
	Gospodarstwa domowe	6 193 781,00
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	142 358,00
	Instytucje samorządowe	530 000,00
	Pozostałe	0,00
> 2 lat < = 5 lat	Banki i oddziały instytucji kredytowych	0,00
	Przedsiębiorstwa	23 321 593,00
	Gospodarstwa domowe	14 672 974,00
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	431 407,00
	Instytucje samorządowe	1 320 000,00
	Pozostałe	0,00
> 5 lat < = 10 lat	Banki i oddziały instytucji kredytowych	0,00
	Przedsiębiorstwa	19 851 525,00
	Gospodarstwa domowe	15 763 391,00
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	225 464,00
	Instytucje samorządowe	267 071,00
	Pozostałe	0,00

> 10 lat < = 20 lat	Banki i oddziały instytucji kredytowych	0,00
	Przedsiębiorstwa	7 707 880,00
	Gospodarstwa domowe	10 878 407,00
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	37 359,00
	Instytucje samorządowe	0,00
	Pozostałe	0,00
> 20 lat	Banki i oddziały instytucji kredytowych	0,00
	Przedsiębiorstwa	0,00
	Gospodarstwa domowe	748 942,00
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	0,00
	Instytucje samorządowe	0,00
	Pozostałe	0,00

Źródło: sprawozdanie Finrep

9.7 Podział na istotne branże lub typy kontrahenta – kwoty (art. 442 g)

1. *ekspozycji o utraconej wartości i ekspozycji przeterminowanych, przedstawione oddzielnie,*
2. *korekt z tytułu szczególnego i ogólnego rodzaju ryzyka kredytowego,*
3. *narzutów związanych z korektami z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego w danym okresie sprawozdawczym.*

➢ Struktura należności zagrożonych w wartości bilansowej, tj. po pomniejszeniach o utworzone rezerwy celowe, odpisy aktualizujące oraz pobraną prowizję od udzielnych kredytów rozliczoną wg ESP wg stanu na 31 grudnia 2017r. przedstawia się:

Kategoria ekspozycji	Wartość nominalna	Odsetki	Rezerwa celowa i odpisy aktualizujące	Korekta wartości	Wartość bilansowa
Kredyty w kategorii poniżej standard, w tym:					
- osoby fizyczne	137 959,06	1 036,29	3 485,91	950,34	134 559,10
- przedsiębiorstwa i spółki prywatne	3 479 040,89	21 353,06	199 716,94	75 888,25	3 224 788,76
- przedsiębiorcy indywidualni	755 917,64	4 030,91	50 719,33	19 065,48	690 163,74
- rolnicy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RAZEM PONIŻEJ STANDARD	**4 372 917,59**	**26 420,26**	**253 922,18**	**95 904,07**	**4 049 511,60**
Kredyty w kategorii wątpliwej, w tym:					
- osoby fizyczne	75 747,21	658,37	22 106,17	182,90	54 116,51
- przedsiębiorstwa i spółki prywatne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- rolnicy	127 760,58	982,19	14 427,27	4 788,33	109 527,17
RAZEM WĄTPLIWA	**203 507,79**	**1 640,56**	**36 533,44**	**4 971,23**	**163 643,68**
Kredyty w kategorii straconej, w tym:					
- osoby fizyczne	583 376,84	234 036,69	385 944,18	1 806,79	429 662,56

- przedsiębiorstwa i spółki prywatne	3 597 222,09	882 814,01	3 166 703,06	5 230,77	1 308 102,27
- przedsiębiorcy indywidualni	505 552,05	376 333,17	565 058,87	2 466,13	314 360,22
- rolnicy	3 799 584,67	75 445,05	1 772 137,54	3 159,19	2 099 732,99
RAZEM STRACONA	**8 485 735,65**	**1 568 628,92**	**5 889 843,65**	**12 662,88**	**4 151 858,04**
Ekspozycje zagrożone łącznie	**13 062 161,03**	**1 596 689,74**	**6 180 299,27**	**113 538,18**	**8 365 013,32**

9.8 Uzgodnienie zmian korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości (art. 442 i)

- Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii „pod obserwacją", „poniżej standardu", „wątpliwe" i „stracone" tworzy się na podstawie oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, jednakże w wysokości nie niższej od wymaganego poziomu rezerw, stanowiącego w relacji do podstawy tworzenia rezerw celowych:
  - 1,5% - w przypadku kategorii „pod obserwacją",
  - 20% - w przypadku kategorii „poniżej standard",
  - 50% - w przypadku kategorii „wątpliwe",
  - 100% - w przypadku kategorii „stracone".

➢ Poziom korekt wynikających z rezerw celowych, odpisów aktualizujących oraz wartości z tytułu prowizji (ESP) w poszczególnych grupach ryzyka zaprezentowano poniżej:

Korekty wartości	Stan na początek roku obrotowego	Udział %	Stan na koniec roku obrotowego	Udział %
w sytuacji normalnej	1 538 023,41	23,81%	1 542 992,01	19,55%
w sytuacji pod obserwacją	56 068,70	0,87%	55 055,55	0,70%
w sytuacji poniżej standard	104 774,00	1,62%	349 826,25	4,43%
w sytuacji wątpliwej	99 291,07	1,54%	41 504,67	0,53%
w sytuacji straconej	4 662 021,68	72,17%	5 902 506,53	74,79%
RAZEM	**6 460 178,86**	**100,00%**	**7 891 885,01**	**100,00%**

Wskazane powyżej wartości rezerw celowych, odpisów aktualizujących oraz korekt wartości (ESP) dotyczą wyłącznie sektora niefinansowego.

10. AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ (art. 443 CRR)

- Bank dokonuje ujawnień w zakresie aktywów obciążonych i nieobciążonych zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) 2015/79 z dnia 18 grudnia 2014r. oraz wytycznymi z EBA/GL/2014/03.

	AKTYWA OBCIĄŻONE	AKTYWA NIEOBCIĄŻONE
Kredyty na żądanie	0,00	23 783,00
Instrumenty udziałowe	0,00	1 432 010,00
w tym: obligacje zabezpieczone	0,00	0,00
w tym: papiery wartościowe zabezpieczone aktywami	0,00	0,00
w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowej i samorządowej	0,00	40 016 497,00

w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe	0,00	33 301 153,00
w tym: wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe	0,00	0,00
Dłużne papiery wartościowe	0,00	73 317 650,00
w tym: kredyty hipoteczne	0,00	132 316 471,00
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	0,00	208 400 899,00
Inne aktywa	0,00	15 280 371,00
Aktywa instytucji sprawozdającej	0,00	298 454 713,00

- Aktywa uznaje się za obciążone, jeżeli są przedmiotem zastawu lub jakiejkolwiek umowy mającej na celu ochronę, zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej danej transakcji, z której zakresu nie mogą swobodnie zostać wycofane. Na dzień 31 grudnia 2017r. wszystkie aktywa Banku są wolne od obciążeń.

11. KORZYSTANIE Z ECAI (art. 444 CRR)

Nie dotyczy. Bank nie stosuje nadawanych przez zewnętrzne instytucje, ocen wiarygodności kredytowej.

12. EKSPOZYCJA NA RYZYKO RYNKOWE (art. 445 CRR)

Nie dotyczy. Bank nie prowadzi transakcji walutowych.

13. EKSPOZYCJA NA RYZYKO OPERACYJNE (art. 446 CRR)

- Ryzyko operacyjne definiowane jest przez Bank jako możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów, procedur wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmując również ryzyko prawne oraz uwzględniające zdarzenia charakteryzujące się niską częstotliwością występowania, lecz wysokimi stratami. W kontekście ryzyka operacyjnego Bank nie zapomina o możliwości utraty reputacji na skutek zdarzeń ryzyka operacyjnego.
- System zarządzania ryzykiem operacyjnym tworzą:
  - akty normatywne opisujące ten system,
  - struktura organizacyjna systemu,
  - narzędzia wspomagające zarządzanie ryzykiem operacyjnym,
  - informacje o incydentach i zdarzeniach zaistniałych w obszarze ryzyka operacyjnego,
  - monitoring i raportowanie obszaru ryzyka,
  - skuteczny system kontroli wewnętrznej w obszarze ryzyka operacyjnego.
- Na zarządzanie ryzykiem operacyjnym składa się zbiór działań mających na celu identyfikację, monitorowanie, pomiar, ocenę, raportowanie, a także redukcję, unikanie, transfer lub akceptację ryzyka operacyjnego, na które Bank jest narażony w poszczególnych obszarach działalności.
- Ryzyko operacyjne Banku jest identyfikowane poprzez rejestrację incydentów i zdarzeń operacyjnych w celu rozpoznawania profilu oraz monitorowania poziomu tego ryzyka.
- Rejestr zdarzeń ryzyka operacyjnego zgodnie z Rekomendacją M KNF obejmuje 7 kategorii.

- W ramach klasyfikacji działalności Bank stosuje linie biznesowe:

- bankowość detaliczna,
- bankowość komercyjna,
- płatności i rozliczenia.

- Bank realizuje proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, w ramach tego procesu identyfikuje się zdarzenia ryzyka operacyjnego i dokonuje się ewidencjonowania i analizy przyczyn występowania zdarzeń związanych z ryzykiem operacyjnym. W sytuacjach tego wymagających, podejmowane są dodatkowe działania ograniczające ryzyko, w tym m.in. zmiana organizacji procesów wewnętrznych, sposobu przeprowadzania kontroli a także organizacja odpowiednich szkoleń dla pracowników. Do oceny profilu i poziomu ryzyka operacyjnego Bank wykorzystuje również określone w Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym Kluczowe Wskaźniki Ryzyka Operacyjnego (KRI).
- Monitorowanie zdarzeń ryzyka operacyjnego w Banku ma na celu obserwację profilu ryzyka,, apetytu na ryzyko operacyjne oraz zapewnienie regularnego przekazywania stosownych informacji Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku. Przekazywane organom Banku informacje stanowią podstawę wykrycia słabych punktów w systemie zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku.
- Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na rok 2017 wyliczony został metodą wskaźnika bazowego, zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu 575/2013 UE. Oszacowany wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego wyniósł 1 263 088,59zł.
- Suma strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w roku 2017 w podziale na rodzaje zdarzeń i kategorie zdarzeń w ramach rodzaju wyniosła:

Rodzaj zdarzenia	**Kategoria zdarzenia w ramach rodzaju**	**Strata rzeczywista brutto**	**Strata rzeczywista netto (uwzględniająca odzysk)**
Oszustwa wewnętrzne	Działania nieuprawnione	0,00	0,00
	Kradzież i oszustwo	0,00	0,00
	Razem	**0,00**	**0,00**
Oszustwa zewnętrzne	Kradzież i oszustwo	0,00	0,00
	Bezpieczeństwo systemów	0,00	0,00
	Razem	**0,00**	**0,00**
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	Stosunki pracownicze	0,00	0,00
	Bezpieczeństwo środowiska pracy	0,00	0,00
	Podziały i dyskryminacja	0,00	0,00
	Razem	**0,00**	**0,00**
Klienci, produkty i normy prowadzenia działalności	Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	30 000,00	17 200,00
	Niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe	0,00	0,00
	Wady produktów	0,00	0,00
	Klasyfikacja klienta i ekspozycje	0,00	0,00
	Usługi doradcze	0,00	0,00
	Razem	**30 000,00**	**17 200,00**

Szkody w rzeczowych aktywach trwałych	Klęski żywiołowe i inne zdarzenia	0,00	0,00
	Razem	**0,00**	**0,00**
Zakłócenia działalności gospodarczej i awarie systemów	Systemy	0,00	0,00
	Razem	**0,00**	**0,00**
Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami	Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	0,00	0,00
	Monitorowanie i sprawozdawczość	0,00	0,00
	Napływ i dokumentacja klientów	0,00	0,00
	Zarządzanie rachunkami klientów	0,00	0,00
	Kontrahenci niebędący klientami Banku	0,00	0,00
	Sprzedawcy i dostawcy	0,00	0,00
	Razem	**0,00**	**0,00**
SUMA STRAT		**30 000,00**	**17 200,00**

- Zdarzenia ryzyka operacyjnego, które wystąpiły nie miały istotnego wpływu na bezpieczeństwo funkcjonowania Banku. W ramach procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank podejmował działania mitygujące celem zminimalizowania występowania takich samych lub podobnych zdarzeń w przyszłości. Wszystkie zdarzenia, jakie wystąpiły w 2017 roku zostały poddane wnikliwej analizie wraz z identyfikacją przyczyn ich wystąpienia.
- W 2017 roku nie odnotowano spraw skierowanych przeciwko Bankowi na drogę postępowania sądowego.
- W 2017 roku nie odnotowano informacji / zgłoszeń naruszeń prawa oraz obowiązujących procedur i standardów etycznych, za pomocą udostępnionego pracownikom anonimowego kanału służącego do zgłaszania przypadków naruszeń prawa oraz obowiązujących w Banku procedur i standardów etycznych, który to kanał umożliwia pracownikom zgłaszanie naruszeń z pominięciem drogi służbowej, a także z zachowaniem poufności i anonimowości tożsamości osoby dokonującej zgłoszenia.
- Zgodnie ze sprawozdaniem dotyczącym reklamacji, w minionym roku w Banku rozpatrzono i wyjaśniono 21 reklamacji klientowskich.

14. EKSPOZYCJE W PAPIERACH KAPITAŁOWYCH NIEUWZGLĘDNIONYCH W PORTFELU HANDLOWYM (art. 447 CRR)

- Na datę 31-12-2017r. Bank był zaangażowany w ekspozycje kapitałowe, których nabycie było zgodne z założeniami polityki inwestycyjnej i stanowiło realizację jego celów strategicznych. Poziom dokonanych inwestycji kształtował się:

➢ Zaangażowanie w BPS S.A:

Zaangażowanie kapitałowe w BPS S.A. na dzień 31-12-2017	Wartość nominalna
Akcje i udziały	1 432 010,30
Obligacje BPS	500 000,00

Zaangażowanie kapitałowe w instrumenty finansowe Banku Zrzeszającego nie przekroczyło 10% Kapitału Tier I.

- Zaangażowanie w inne dłużne papiery wartościowe:

Zaangażowanie w dłużne papiery wartościowe na dzień 31-12-2017	Wartość nominalna
Obligacje skarbowe	40 000 700,00
Bony pieniężne	32 800 000,00

- Według stanu na 31 grudnia 2017r. Bank posiadał ekspozycje kapitałowe w całości sklasyfikowane do portfela bankowego. Bank nie posiadał instrumentów finansowych będących przedmiotem obrotu giełdowego.
- W portfelu inwestycyjnym Banku znajdują się aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności oraz aktywa dostępne do sprzedaży. Bank, zgodnie z przyjętą Polityką rachunkowości na datę 31 grudnia dokonał kalkulacji wyceny w/w instrumentów, a skutki odniósł na fundusz z aktualizacji wyceny zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych oraz Polityki rachunkowości.
- Strategiczny cel angażowania się Banku w instrumenty kapitałowe wiąże się z prowadzoną działalnością bankową, dążeniem do poprawy rentowności, utrzymaniem wysokiego poziomu adekwatności i bezpiecznego poziomu ryzyk istotnych, w tym głównie ryzyka płynności.

15. EKSPOZYCJA NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPISANE POZYCJOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM (art. 448 CRR)

15.1 Charakter ryzyka stopy procentowej i zasadnicze założenia oraz częstotliwość pomiarów ryzyka stopy procentowej (art. 448 a)

- Ryzyko stopy procentowej to ryzyko negatywnego wpływu zmian stopy procentowej na aktualny i przyszły wynik finansowy Banku oraz jego kapitał, wynikające z wrażliwości stawek oprocentowania aktywów i pasywów Banku na zmianę rynkowych stóp procentowych. Bank, jako istotne rozpatruje dwa podstawowe rodzaje ryzyka stopy procentowej:

1) **ryzyko przeszacowania** – ryzyko niedopasowania terminów zmian oprocentowania aktywów odsetkowych i pasywów odsetkowych,
2) **ryzyko bazowe** – ryzyko wynikające z niedoskonałego powiązania (korelacji) stawek bazowych (rynkowych i podstawowych NBP), w oparciu o które wyznaczone jest oprocentowanie produktów generujących przychody / koszty odsetkowe, w przypadku gdy ich przeszacowanie następuje w tych samych okresach.

- Ryzyko stopy procentowej, na jakie narażony jest Bank wynika z prowadzenia działalności w ramach portfela bankowego (Bank nie prowadzi portfela handlowego).
- Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach niezagrażających bezpieczeństwu Banku. Cel ten jest realizowany poprzez:

- zapewnienie odpowiedniej struktury oprocentowanych aktywów i pasywów w celu ograniczania ryzyka bazowego i przeszacowania,
- podejmowania odpowiedniej polityki cenowej, w celu utrzymania odpowiedniej stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela kredytowego, w celu wypracowania odpowiednich marż,
- codzienną realizację polityki stóp procentowych w procesie sprzedaży produktów bankowych.

• Proces monitorowania, pomiaru oraz limitowania ryzyka stopy procentowej odbywa się w cyklach miesięcznych i jest przeprowadzany w oparciu o:

- analizę wielkości i charakteru niedopasowania (luki) pozycji aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stopy procentowej w poszczególnych terminach przeszacowania,
- analizę średnioważonej marży odsetkowej oraz wyniku odsetkowego,
- symulację wpływu zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku, zgodnie z przyjętymi scenariuszami,
- analizę zmian wartości ekonomicznej kapitału Banku.

• W ramach procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej Bank podejmuje następujące działania:

1) prowadzi bieżący monitoring kształtowania się najważniejszych rynkowych stóp procentowych na rynku lokalnym;
1) analizuje kształtowanie się oprocentowania poszczególnych, własnych produktów bankowych na tle stóp rynkowych oraz porównywalnej oferty konkurencyjnych banków;
3) zarządza poszczególnymi grupami aktywów i pasywów w taki sposób, aby zapewnić realizację optymalnej, w danych warunkach, wysokości marży odsetkowej Banku.

• Zarówno w zakresie ryzyka przeszacowania, jak i bazowego Bank posiada dodatnią lukę niedopasowania. Na dzień 31-12-2017r. wysokość luki kształtowała się następująco:

a) Ryzyko przeszacowania:

WARTOŚĆ	LUKA NIEDOPASOWANIA
	60 636 752,33

Źródło: BI Oracle Intelligence

b) Ryzyko bazowe:

STAWKA BAZOWA	LUKA NIEDOPASOWANIA
LOMBARD	31 805,09
REDYSKONTO WEKSLI	-21 834 038,28
REFERENCYJNA	39 602 604,93
WIBID / WIBOR	154 923 779,47
PODSUMOWANIE CAŁKOWITE	**172 724 151,21**

Źródło: BI Oracle Intelligence

Ze względu na dodatnią lukę niedopasowania Bank szczególnemu badaniu poddaje ryzyko stopy procentowej w przypadku spadku stóp procentowych.

• Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej odbywa się w Banku m. in. poprzez system limitów. Monitorowanie oraz raportowanie limitów wewnętrznych odbywa się w cyklach miesięcznych, zgodnie z systemem informacji zarządczej. Wysokość limitów jest systematycznie weryfikowana i zatwierdzana na poziomie dostosowanym do akceptowalnego poziomu ryzyka.

15.2 Wahania w zakresie zysku, wartości gospodarczej lub innego wskaźnika używanego do oceny skutków szokowych zmian (wzrostów lub spadków) stóp procentowych (art. 448 b)

- Bank dokonuje analizy wpływu zmian stóp procentowych na dochody oraz bilansową wartość zaktualizowaną kapitału. Bank przeprowadza również testy warunków skrajnych.
- Obserwacja wpływu skutków szokowych wzrostów lub spadków stóp procentowych dokonywana jest w ramach testów warunków skrajnych w obszarze:

1) ryzyka przeszacowania przy założeniu szokowej zmiany stóp procentowych o +/- 2 p.p,
2) ryzyka bazowego przy założeniu szokowej zmiany stóp procentowych o +/- 1 p.p.

i określenia wpływu w/w zmian stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału Banku.

- Testy warunków skrajnych przeprowadza się z częstotliwością kwartalną, a ich wyniki stanowią podstawę do oszacowania ewentualnego zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej wewnętrznym wymogiem w zakresie kapitału.
- Wyniki testów warunków skrajnych wykorzystywane są w procesie szacowania i oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego Banku.
- Wyniki przeprowadzonych stress-testów wg stanu na dzień 31 grudnia 2017r. nie wykazały istotnej wrażliwości na ryzyko stopy procentowej.

16. EKSPOZYCJA NA POZYCJE SEKURYTYZACYJNE (art. 449 CRR)

Nie dotyczy. Bank nie prowadzi działalności sekurytyzacyjnej.

17. POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ (art.450 CRR)

- Polityka wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Pszczynie określa zasady ustalania, wypłacania i monitorowania wynagrodzeń Zarządu, a także osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku. Polityka została opracowana z uwzględnieniem przepisów Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposoby szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, ustawy Prawo bankowe oraz Zasad ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych.
- Polityka wynagradzania opracowywana jest przez Zarząd i zatwierdzana przez Radę Nadzorczą Banku. Rada Nadzorcza w 2017 roku omawiała zagadnienia oceny polityki wynagrodzeń na dwóch posiedzeniach. Z uwagi na skalę działalności Banku nie powoływano komisji / komitetu ds. wynagrodzeń. Bank nie korzystał z usług konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania polityki w zakresie wynagrodzeń.
- Zgodnie z Polityką wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w BS w Pszczynie, obowiązującą na dzień 31-12-2017r. stanowiska kierownicze stanowili :
  - członkowie Zarządu Banku,
  - osoby zajmujące stanowiska będące kluczowymi funkcjami, bezpośrednio podlegające pod członka Zarządu, tj:
    - Główny Księgowy,
    - Koordynator ds. ryzyk bankowych,
    - Kierownik Działu Punktów Kasowych,
    - Kierownik Działu Kredytów,

- Kierownik Działu Usług Płatniczych i Depozytów.
- Kierownik Działu Monitoringu i Kredytów Trudnych,
- Kierownik Biura Zarządu,
- Stanowisko ds. zgodności,
- Audytor Wewnętrzny.

- Przyznane, stanowisku kierowniczemu, zmienne składniki wynagrodzeń, z zastrzeżeniem wypłaty części odroczonych, wypłacane są w 50 % w formie pieniężnej, w roku „n+1", niezwłocznie po ich przyznaniu, natomiast wypłata pozostałej części odroczonego wynagrodzenia zostaje zdeponowana na „indywidualnym koncie każdego pracownika zajmującego stanowisko kierownicze".
- Wypłata części odroczonych za rok „n", nastąpi pod warunkiem uzyskiwania przez stanowisko kierownicze pozytywnych ocen efektów pracy za trzyletnie okresy oceny:
  1) 1/3 część odroczonego składnika przyznanego za rok „n" pod warunkiem uzyskania pozytywnej oceny za lata „n-1", „n" i „n+1",
  2) 1/3 część odroczonego składnika przyznanego za rok „n" pod warunkiem uzyskania pozytywnej oceny za lata „n", „n+1" i „n+2",
  3) 1/3 część odroczonego składnika przyznanego za rok „n" pod warunkiem uzyskania pozytywnej oceny za lata „n+1", „n+2" i „n+3",

  zgodnie z zasadami określonymi w Polityce wynagrodzeń (...).
- Ocena efektów pracy każdego pracownika zajmującego stanowisko kierownicze, pod kątem wypłaty zmiennych składników wynagrodzeń odbywa się corocznie, po zakończeniu roku obrachunkowego (roku „n"), najpóźniej do 30 czerwca następnego roku (roku „n+1").
- Wypłata części odroczonej należnej za rok „n" następuje w trzech równych ratach rocznych, w latach „n+2", „n+3" i „n+4", w terminie do 30 lipca każdego z tych lat.
- Odroczona część wynagrodzenia nie staje się natychmiast wymagalna w związku z rozwiązaniem umowy o pracę.
- Przyznane poszczególnym członkom Zarządu oraz osobom zajmującym stanowiska kierownicze w Banku zmienne składniki wynagrodzenia wypłacane są jednorazowo, bez odroczenia, w przypadku gdy łączna kwota przyznanych wypłat nie przekroczy wraz z narzutami 2 % uznanego kapitału Banku oraz jednocześnie 200 % stałego miesięcznego wynagrodzenia poszczególnej osoby zajmującej stanowisko kierownicze.
- Ocena kwalifikacji członków Zarządu, jak i osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku odbywa się zgodnie z „Zasadami Polityki w zakresie oceny kwalifikacji członków organów zarządzających oraz osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Pszczynie" oraz w oparciu o zasady określone w „Polityce wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Pszczynie". Bank dokonuje okresowej oceny kwalifikacji wszystkich członków Zarządu i Rady Nadzorczej – w cyklach rocznych. Ocena ta jest dokonywana zgodnie z art. 22aa ustawy Prawo bankowe - w zakresie oceny wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków oraz dawania rękojmi należytego wykonywania tych obowiązków.
- Oceny efektów pracy członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza w oparciu o następujące kryteria:
  1) jakość portfela kredytowego,

2) realizacja planu finansowego Banku,
3) realizacja przyjętej Strategii Banku.

- Oceniając efekty pracy członka Zarządu, Rada Nadzorcza bierze również pod uwagę zaangażowanie członka Zarządu w realizację powierzonych zadań oraz szczególne osiągnięcia członka Zarządu w okresie podlegającym ocenie.
- Jakość portfela kredytowego mierzona jest procentowym udziałem kredytów zagrożonych (suma ekspozycji zaklasyfikowanych do 2, 3 i 4 grupy ryzyka) w portfelu kredytów udzielonych podmiotom niefinansowym.
- Pozytywna ocena uwarunkowana jest od łącznego spełnienia następujących przesłanek:
  1) utrzymania udziału, o którym mowa w ust. 4 na poziomie nie wyższym, niż wielkość zaplanowana w polityce kredytowej Banku,
  2) realizacji planu finansowego Banku, tj. osiągnięcie wyniku finansowego na poziomie nie niższym niż 80% planowanego wyniku finansowego,
  3) pozytywnej oceny realizacji Strategii Banku, dokonanej przez Radę Nadzorczą.
- Oceny efektów pracy stanowisk kierowniczych, z wyłączeniem członków Zarządu akceptuje Rada Nadzorcza w oparciu o przedłożoną przez Zarząd ocenę dotyczącą każdego z tych stanowisk.
- Kryteria oceny efektów pracy kierownika zależą od zajmowanego stanowiska i mogą to być kryteria finansowe jak i niefinansowe, odzwierciedlające realizację celów wynikających z pełnionej funkcji.
- Kryteria oceny dla stanowisk kierowniczych, z wyłączeniem członków Zarządu to:
  1) kryteria finansowe, obejmujące stopień realizacji zadań objętych planem finansowym Banku, tj. osiągnięcie wyniku finansowego na poziomie nie niższym niż 80% planowanego wyniku finansowego,
  2) dla kierowników odpowiedzialnych za działalność kredytową również utrzymanie udziału kredytów zagrożonych w portfelu kredytów udzielonych podmiotom niefinansowym na poziomie nie wyższym, niż wielkość zaplanowana w polityce kredytowej Banku,
  3) kryteria niefinansowe – odzwierciedlające realizację celów wynikających z pełnionych funkcji i zaangażowanie kierownika w realizację powierzonych zadań.
- Kryteria oceny efektów pracy stanowisk kierowniczych odpowiedzialnych za funkcje kontrolne w Banku to:
  1) kryteria finansowe – np. stopień realizacji powierzonych przez Zarząd do realizacji planów, efektów – w razie nałożenia takiej odpowiedzialności i wskazania tego, jako zadanie premiowe z określonym przez Zarząd progiem oceny powodzenia planu, - ale nie mogą być to kryteria uzależnione od wyników gospodarczych uzyskiwanych w kontrolowanych przez nich obszarach działalności, jednak prowadzą do skutecznego zmniejszania ryzyka bankowego poprzez eliminowanie potencjalnych zagrożeń;
  2) niefinansowe - odzwierciedlające realizację celów wynikających z pełnionych funkcji i zaangażowanie kierownika w realizację powierzonych zadań.
- Informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia osób objętych w Banku polityką wynagrodzenia: 1 550 225,83zł, w tym:
  - wynagrodzenia stałe – 1 466 565,83zł,
  - wynagrodzenia zmienne – 83 660,00zł.

Liczba osób uprawnionych – 13.

- W 2017 roku nie odnotowano zmian personalnych na stanowiskach kierowniczych w Banku. Wynagrodzenie wypłacone było w całości przelewem na rachunki bankowe.

18. DŹWIGNIA FINANSOWA (art.451 CRR)

- Zgodnie z zapisami regulacji wewnętrznych Banku, wyznaczone komórki organizacyjne systematycznie kalkulują, monitorują i raportują na temat poziomu wskaźnika dźwigni finansowej, liczonej zgodnie z zapisami art. 429 Rozporządzenia CRR oraz art. 1 Rozporządzenia Delegowanego Komisji 2015/62.
- Wartość wskaźnika dźwigni oblicza się jako miarę kapitału Tier I w łącznej kwocie aktywów według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę udzielonych zobowiązań pozabilansowych. Zgodnie z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu Wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/200 z dnia 15 lutego 2016r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni poniżej przedstawiono wymagane informacje:

DŹWIGNIA FINANSOWA		
3	Całkowite ekspozycje bilansowe	298 419 766,64
Inne ekspozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	21 625 789,94
18	Korekta z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego (-)	16 595 183,35
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17 i 18)	5 030 606,59
20	Kapitał Tier I	22 110 770,11
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3 i 19)	303 415 426,73
22	**Wskaźnik dźwigni**	**7,29%**

- Wskaźnik dźwigni finansowej opisano w obowiązującej w Banku „Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Pszczynie".

19. WYMOGI INFORMACYJNE NA TEMAT RYZYKA PŁYNNOŚCI (Rekomendacja P)

- Ryzyko płynności definiowane jest jako zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnej straty.
- Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Rola i zakres odpowiedzialności jednostek biznesowych oraz komitetów zaangażowanych w zarządzanie ryzykiem płynności:

W procesie zarządzania ryzykiem płynności uczestniczą:

- Prezes Zarządu – w zakresie nadzoru nad realizacją procesu identyfikacji, pomiaru i oceny ryzyka w skali całego Banku,
- Członek Zarządu ds. finansowo – księgowych – w zakresie nadzoru nad bieżącym zarządzaniem ryzykiem płynności,
- Zespół Ryzyka Bankowego i Operacyjnego (komórka monitorująca) wraz z Koordynatorem ds. ryzyk – w zakresie aktualizacji zasad zarządzania płynnością, pomiaru i oceny ryzyka, stabilnych źródeł finansowania, pomiaru wykonania limitów, analizy wpływu nowych produktów na ryzyko płynności,
- Dział finansowo – księgowy (komórka sterująca) – w zakresie identyfikacji ryzyka, w tym rozpoznania zapotrzebowania Banku na środki płynne, pomiaru nadzorczych miar płynności oraz wskaźnika pokrycia wypływów netto LCR, a także dokonywania czynności związanych z zarządzaniem płynnością,
- Główny Księgowy – w zakresie zarządzania bieżącą płynnością finansową, w tym zarządzaniem rachunkiem podstawowym Banku, likwidowanie przejściowych niedoborów pieniężnych, lokowanie nadwyżek pieniężnych,
- Audyt wewnętrzny / Audyt BPS – w zakresie niezależnej oceny efektywności i skuteczności stosowanych rozwiązań w zakresie identyfikacji, pomiaru i zarządzania ryzykiem,
- Stanowisko ds. zgodności – w zakresie zgodności z przepisami prawa.

Sposób pozyskiwania finansowania działalności:

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych. Bank dąży do dywersyfikacji swojej oferty z punktu widzenia terminów wymagalności depozytów, jak i charakteru depozytu. Do finansowania działalności kredytowej wykorzystywane są głównie fundusze własne, a także stabilna część bazy depozytowej. Bank nie korzysta ze środków Banku Zrzeszającego w celu finansowania swojej działalności.

Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku, gdzie podstawowym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych. Na datę 31.12.2017r. struktura bazy depozytowej kształtowała się:

Grupa podmiotowa	Udział procentowy
Depozyty osób fizycznych	**69,09%**
Depozyty pozostałych podmiotów niefinansowych	**24,18%**
Depozyty budżetu	**6,73%**
SUMA	**100,00%**

W podmiotowej strukturze finansowania dominują depozyty osób fizycznych, struktura produktowa natomiast wskazuje na przewagę depozytów terminowych.

- Depozyty stabilne na dzień 31 grudnia 2017r. stanowiły 90,38% bazy depozytowej. W poszczególnych grupach podmiotowych udział ten kształtował się:

Grupa podmiotowa	Udział procentowy
Depozyty stabilne osób fizycznych	76,82%

Depozyty stabilne pozostałych podmiotów niefinansowych	23,18%
RAZEM	**100,00%**

Zasady funkcjonowania i zabezpieczenia płynności w ramach zrzeszenia:

Bank Spółdzielczy w Pszczynie jest zrzeszony w Zrzeszeniu BPS i na dzień sporządzania niniejszej informacji był w trakcie procedowania do przystąpienia do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Bank wszystkie czynności w zakresie rozliczeń międzybankowych dokonuje za pośrednictwem Banku Zrzeszającego. Rachunek rezerwy obowiązkowej Banku prowadzony jest w Banku Zrzeszającym. Wszystkie nadwyżki środków Bank lokuje w Banku Zrzeszającym oraz w bezpieczne, wysokopłynne, emitowane przez NBP i Skarb Państwa papiery wartościowe.

Informacje ilościowe dotyczące norm płynności, nadwyżki płynności, pozycji płynności:

- Syntetycznym wyrazem w/w celów jest utrzymanie tolerancji na ryzyko zgodnej z założonym apetytem na ryzyko, określonym poprzez wskaźniki struktury i źródła finansowania.
- Zarządzanie płynnością krótkoterminową opiera się na monitorowaniu i planowaniu krótkoterminowych wpływów i wypływów, zawieraniu krótkoterminowych operacji na rynku finansowym, w tym z Bankiem Zrzeszającym oraz budowaniu nadwyżki płynności. Utrzymywanie przez Bank nadwyżki nieobciążonych, wysokiej jakości aktywów płynnych stanowi zabezpieczenie na wypadek potencjalnego zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności, w tym również ograniczenia dostępu do źródeł finansowania.

NADWYŻKA PŁYNNOŚCI - 31-12-2017	
Nadwyżka płynności:	**83 921 920,57**
Aktywa netto	**298 454 713,14**
Udział nadwyżki płynności w aktywach netto	**28,12%**

- W celu posiadania pełnej oceny strukturalnej posiadanych aktywów i pasywów, Bank w cyklach miesięcznych dokonuje analizy rozkładu ich zapadalności / wymagalności w poszczególnych przedziałach czasowych obliczając wskaźniki tzw. urealnionej luki płynności. Stosowane metody urealniania terminów zapadalności wybranych, kluczowych z punktu widzenia płynności pozycji aktywów i pasywów, mają na celu poprawne prognozowanie zachowania się struktury bilansu oraz wpływów i wypływów w czasie. Przyjmuje się, że wskaźniki luki płynności w przedziałach czasowych do 1 roku, powinny przyjmować wartości wyższe od 1, co wskazuje na nadwyżkę posiadanych aktywów dostępnych do pokrycia bieżących zobowiązań:

Podokres płynności	**Urealniona luka płynności - stan na 31 grudnia 2017r.**
Płynność bieżąca	
a'vista	2,54
1-7 dni	2,32
Płynność krótkoterminowa	
pow. 7 dni - 1 miesiąc	1,91
Płynność średnioterminowa	
1-3 miesięcy	1,64
pow. 3-6 miesięcy	1,46

pow. 6-12 miesięcy	1,08
Płynność długoterminowa	
pow. 1-3 lat	0,92
pow. 3-5 lat	0,96
pow. 5-10 lat	0,99
pow. 10-20 lat	0,98
pow. 20 lat	0,93

- Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych, jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych i obejmuje wszystkie komórki organizacyjne Banku. W celu mitygacji tego ryzyka, Bank zarządza płynnością krótko-, średnio- oraz długoterminową.
- Struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa według następujących kryteriów:
  1) płynności;
  2) bezpieczeństwa;
  3) rentowności.
- W celu ograniczenia poziomu ryzyka płynności Bank wprowadził siatkę limitów ostrożnościowych, pozwalającą na wdrożenie w odpowiednim momencie mechanizmów zapobiegających powstaniu nadmiernego ryzyka. Poziom wykonania oraz wykorzystania przyjętych limitów podlega systematycznemu monitorowaniu i raportowaniu do Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.

Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności:

Głównymi pojęciami w tym procesie są:

płynność płatnicza - zdolność do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,

płynność śródzienna – zdolność wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu,

płynność bieżąca - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni,

płynność krótkoterminowa - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni,

płynność średnioterminowa - zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie od 1 miesiąca do 12 miesięcy,

płynność długoterminowa - monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy,

Inne pojęcia zostały określone w procedurze wewnętrznej „Instrukcja zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Pszczynie".

Testy warunków skrajnych:

- Bank przeprowadza testy warunków skrajnych w obszarze:

- wystąpienia sytuacji kryzysowej wewnątrz Banku; w systemie bankowym oraz kryzys stanowiący połączenie obu wariantów równocześnie (tryb półroczny),
- wpływu ryzyka koncentracji dużych ekspozycji kredytowych na płynność (kwartalnie),
- wpływu spadku poziomu aktywów płynnych na wskaźnik LCR (w ramach ICAAP).

Ponad w/w z częstotliwością roczną przeprowadzane jest również testowanie planu awaryjnego płynności oraz test odwrócony płynności.

Wyniki wszystkich testów po zweryfikowaniu przedstawiane są Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku w ramach sporządzanych raportów z ryzyka płynności oraz pomiaru ryzyk bankowych.

- Bank wykorzystuje testy warunków skrajnych:

  - w procesie szacowania kapitału wewnętrznego - przeprowadzając ten proces badana jest adekwatność posiadanych funduszy własnych (uznanego kapitału) z punktu widzenia absorbowania nieoczekiwanych strat powstałych w wyniku realizacji szokowych scenariuszy płynnościowych,
  - w planowaniu awaryjnym - Bank wykorzystuje scenariusze testów skrajnych w konstruowaniu i aktualizacji adekwatnych działań awaryjnych,
  - w wyznaczaniu poziomu limitów,
  - w bieżących działaniach podejmowanych przez Zarząd, w tym kształtowaniu polityki cenowej oferowanych produktów.

- Plan awaryjny uwzględnia testy warunków skrajnych w szczególności poprzez wykorzystywanie zasad przeprowadzania testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy w różnych interwałach czasowych (na przykład poprzez dostosowanie kolejności uruchamiania środków w planie awaryjnym do kolejności uruchamiania środków na pokrycie odpływu depozytów w testach warunków skrajnych).

Techniki ograniczania ryzyka płynności:

Do podstawowych technik ograniczania ryzyka płynności Bank zalicza:

- stosowanie, monitorowanie i przestrzeganie limitów ograniczających ryzyko płynności,
- systematyczne przeprowadzanie testów warunków skrajnych pod kątem adekwatności posiadanych funduszy własnych na pokrycie nieoczekiwanych strat w sytuacjach szokowych,
- posiadanie systematycznie testowanego planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, w tym obligacje Skarbu Państwa, które mają za zadanie zapewnienie przetrwanie w sytuacji skrajnej,
- utrzymywanie tzw. minimum depozytowego w Banku Zrzeszającym,
- nie inwestowanie nadwyżek w ryzykowne instrumenty pochodne.

Częstotliwość i rodzaj wewnętrznej sprawozdawczości w zakresie płynności:

Na system sprawozdawczości w zakresie ryzyka płynności składają się:

- **tygodniowo** (Zarząd): informacja o głównych miarach płynności,
- **miesięcznie** (Zarząd):

  analiza urealnionej luki płynności finansowej (w tym wskaźniki zrywalności i odnawialności); raport obejmujący m.in. analizę: poziomu, struktury i koncentracji finansowania, poziomu depozytów stabilnych, miar płynności, wskaźnika LCR i nadwyżki płynności, wykonanie limitów ograniczających ryzyko płynności, poziom depozytów dużych, a w **ujęciu**

kwartalnym dodatkowo: wyniki testów warunków skrajnych, analiza dźwigni finansowej i analiza ryzyka płynności na podstawie wybranych wskaźników ekonomicznych

- **kwartalnie** (Rada Nadzorcza): raport obejmuje skrócony opis zagadnień wskazanych powyżej,
- **półrocznie** (Rada Nadzorcza): raport z realizacji założeń określonych w strategiach i politykach do poszczególnych ryzyk, w tym ryzyka płynności,
- **rocznie**: analiza płynności długoterminowej.

System Ochrony Zrzeszenia BPS

Bank Spółdzielczy w Pszczynie
43-200 Pszczyna Rynek 6

ROK ZAŁOŻENIA 1907

www.bspszczyna.pl e-mail: bspszczyna@bspszczyna.pl tel. 32 210 36 39, 32 210 35 91

Załącznik nr 1 do informacji dotyczącej adekwatności kapitałowej
Banku Spółdzielczego w Pszczynie na dzień 31-12-2017r.

Pszczyna, 28 czerwca 2018r.

Oświadczenie Zarządu Banku

Zarząd Banku Spółdzielczego w Pszczynie niniejszym oświadcza, iż ustalenia opisane w Informacji dotyczącej adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Pszczynie na dzień 31-12-2017r. są zgodne ze stanem faktycznym, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie i adekwatne z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Pszczynie

WICEPREZES ZARZĄDU
Bożena Libera

PREZES ZARZĄDU
Jacek Drzyzga

CZŁONEK ZARZĄDU
Maria Sosna

WICEPREZES ZARZĄDU
Justyna Knapczyk

System Ochrony Zrzeszenia BPS

Bank Spółdzielczy w Pszczynie
43-200 Pszczyna Rynek 6

ROK ZAŁOŻENIA 1907

www.bspszczyna.pl e-mail: bspszczyna@bspszczyna.pl tel. 32 210 36 39, 32 210 35 91

Załącznik nr 2 do informacji dotyczącej adekwatności kapitałowej
Banku Spółdzielczego w Pszczynie na dzień 31-12-2017r.

Pszczyna, 28 czerwca 2018r.

Oświadczenie Zarządu Banku na temat profilu ryzyka w Banku Spółdzielczym w Pszczynie

Zarząd Banku Spółdzielczego w Pszczynie oświadcza, iż ogólny profil ryzyka Banku wynika z przyjętych przez Bank strategii tj. Strategii zarządzania ryzykami na lata 2017-2019 w Banku Spółdzielczym w Pszczynie oraz Strategii rozwoju Banku Spółdzielczego w Pszczynie na lata 2016-2020, jak i polityk dotyczących zarządzania poszczególnymi istotnymi ryzykami w Banku. W 2017r. Bank dokonywał pomiaru oraz oceny ryzyka, zgodnie z zapisami przepisów nadzorczych tj. Uchwał, Rozporządzeń i Rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego, a także zasadami wynikającymi z Pakietu CRD IV / CRR.

Ogólny poziom (profil) ryzyka w Banku, został określony na podstawie wybranych wskaźników, zatwierdzonych przez Zarząd Banku oraz Radę Nadzorczą.

Na dzień 31-12-2017r. przyjęte przez Bank wskaźniki kształtowały się następująco:

Lp.	Prognoza dla:	Wartość na 31-12-2017	Graniczny poziom na 2017r.
1	Łączny współczynnik kapitałowy	14,21%	Min.13,50%
2	Współczynnik kapitału podstawowego TIER I	14,21%	Min. 13,50%
3	Współczynnik kapitału TIER I	14,21%	Min. 13,50%
4	Wewnętrzny współczynnik kapitałowy	14,21%	Min. 13,50%
5	Wskaźnik jakości kredytów netto	5,37%	Max. 8,00%
6	Wskaźnik jakości kredytów brutto	8,98%	Max. 9,50%
7	Wskaźnik jakości detalicznych ekspozycji kredytowych (Rekomendacja T)	14,90% (brutto)	Max. 17,00%
8	Wskaźnik jakości ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie (Rekomendacja S) netto	6,50%	Max. 8,00%
9	Wskaźnik pokrycia kredytów zagrożonych rezerwami i odpisami aktualizującymi	42,16%	Min. 35,00%
10	Wskaźnik udziału kredytów netto w sumie bilansowej	52,16%	Max. 60,00%
11	ROA (netto) – zysk / średnie aktywa	0,43%	Min. 0,39%
12	ROE (netto) – wynik finansowy netto / uznany kapitał Banku	5,36%	Min. 5,26%

13	Wskaźnik udziału depozytów stabilnych w bazie depozytowej	90,38%	Min. 80%
14	Wskaźnik pokrycia kredytów depozytami stabilnymi	139,79%	Min. 100%
15	Limit na ekspozycje długoterminowe	124,76%	Min. 100%
16	Ilość zatrudnionych	53	Max. 56
17	Nadzorcze miary płynności: M1 (w tys. zł) M2 M3 M4	 31 751 1,54 1,81 1,44	Min. 0,00 1,00 1,00 1,00
	LCR	3,92	1,00
18	Wynik finansowy netto (w tys. zł)	1 222	Min. 1 100
19	Wynik odsetkowy (w tys. zł)	7 340	Min. 7 100
20	Średnioważona marża odsetkowa	2,24%	Min. 2,00%
21	Marża odsetkowa netto	2,88%	Min. 2,50%
22	Wskaźnik bazowy (w tys. zł)	1 263	Max. 1 516
23	Fundusze własne - uznany kapitał (w tys. zł)	22 111	Min. 20 910
24	Kapitał podstawowy TIER I (CET 1) (w tys. zł)	22 111	Min. 20 910
25	Kapitał TIER I (w tys. zł)	22 111	Min. 20 910
26	Kapitał TIER II (w tys. zł)	0,00	0,00
27	Średni wskaźnik LtV	0,32	0,5
28	Wskaźnik dźwigni finansowej	7,29	4
29	Wskaźnik efektywności C / I	71,11%	79%

Uzyskane wartości powyższych wskaźników potwierdzają, iż ogólny profil (poziom) ryzyka w Banku jest realizowany na zaplanowanym poziomie i adekwatny do przyjętych założeń, określających tolerancję na ryzyko.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Pszczynie

WICEPREZES ZARZĄDU
Bożena Libera

PREZES ZARZĄDU
Jacek Drzyzga

CZŁONEK ZARZĄDU
Maria Sosna

WICEPREZES ZARZĄDU
Justyna Knapczyk